

Gazeta Grodziska i okolic

10/ (190)

2017

GAZETA
BEZPŁATNA

CHODACZÓW • GRODZISKO GÓRNE • GRODZISKO DOLNE • GRODZISKO NOWE
LASZCZYNY • OPALENISKA • PODLESIE • WÓLKA GRODZISKA • ZMYŚŁÓWKA

ISSN 1234-5296

www.FundacjaArka.pl

**Palenie śmieci
w piecach
domowych jest
szkodliwe
dla zdrowia
i środowiska.
Grozi za nie
grzywna
w wysokości
do 5000 zł.**

**Kochasz
dzieci
nie pal
śmieci**

nie trujcie

JUBILEUSZ LESZCZYŃKI

**Gazeta
Grodziska
i Okolic**

WYDAWCA: Ośrodek Kultury w Grodzisku Dolnym

REDAKTOR: Małgorzata Halasa tel. 17 242 82 65

Czasopismo zarejestrowane I Ns Rej. Pr. 11/94

Artykuły podpisane odzwierciedlają poglądy ich autorów.

Numer zamknięto: **październik 2017r.**

Nakład 2000 egzemplarzy.

Druk: Drukarnia EMKA, tel. 17 787 71 09

TWORZĄ I ŚPIEWAJĄ OD 30 LAT

Jubileusz 30-lecia działalności artystycznej świętował w sobotę 7 października br. Zespół Śpiewaczo-Obrzędowy Leszczyńska z Wólki Grodzkiej. Okolicznościową uroczystość zorganizowano, by docenić artystów, którzy od 30 już lat stanowią wizytówkę grodzkiej kultury i mają spory dorobek.

Przez ten czas popełnili ponad 100 piosenek ludowych, biesiadnych, kolęd oraz napisali wiele humorystyczno-satyrycznych wierszy i przyśpiewek. Swoją pracą i pasją stanowią skarbnicę gminnego folkloru.

Ten radosny i podniosły czas świętowania, dzielili z Jubilatami zaproszeni goście: reprezentanci władz gminnych, dyrekcja i pracownicy Ośrodka Kultury, rodzime zespoły, jak również rodziny i sympatycy Leszczyńki. Słowem tego wieczoru czarował sam pan Czesław Drąg, który przyjął zaproszenie i podjął się konferansjerki.

W imieniu Zespołu zebranych gości powitali Gospodarze - pani Anna Kulpa i pan Stanisław Miś. Następnie Jubilatka akcentem muzycznym rozpoczęła świętowanie. W poszczególnych zwrotkach piosenki przewijały się treści związane z dotychczasową działalnością,

Upominki i kwiaty od przedstawicieli samorządu gminnego

jak również życzenia, by zespół trwał jak najdłużej.

Nim Leszczyńska odebrała powinszowania i upominki, zaproszeni koledzy z branży artystycznej uhonorowali zespół tym samym towarem artystycznym. Z własnymi utworami zaprezentowały się Grodziszczoki wraz z Kapelą oraz Wiola.

Następnie głos zabrali goście. Jako pierwszy wójt gminy Jacek Chmura, który w mieniu własnym i samorządu wyraził wdzięczność za dotychczasową współpracę. Podsumowując aktywność sceniczną zespołu wyraził głębokiego uznania, wspominał o osobach, które swoją wiedzą, talentem i pracą przez te wszystkie lata wspierały zespół i dbały o jego wysoki poziom artystyczny. Ży-

cząc zdrowia i siły na kolejne twórcze lata, wręczył na ręce Gospodarzy kwiaty. Do podziękowań i życzeń przyłączyli się zastępca wójta Arkadiusz Telka, przewodniczący rady Jerzy Gdański, sołtys Wólki Grodzkiej Krzysztof Dąbek, radny Stanisław Mach, a z ramienia Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Wólka Grodziska – Agnieszka Grzywina.

Słodkie podarunki i ciepłe słowa popłynęły także z ust Katarzyny Mach-Wawraszek, która jako dyrektor Ośrodka Kultury sprawuje nad grupą patronat formalny i artystyczny. Powinszowania złożyły także obecne na uroczystości zespoły. Upiływające 30 lat to bez wątpienia bogata historia zespołu, pełna wspomnień z

lat młodzieńczych, niezapomnianych przeżyć, wrażeń. Dzięki talentom jej członków przekłuta w znaczące sukcesy i nagrody. Historię tę wspominał w krótkich dialogach z członkami zespołu pan Czesław Drąg. Wspomnienia przywołały także archiwalne zdjęcia, jakie zespół otrzymał na pamiątkę. Kończąc część oficjalną wszyscy obecni zaśpiewali Leszczyńce głośne „Sto lat”. Oczywiście nie zabrakło jubileuszowego tortu, gromkich oklasków i pamiątkowego zdjęcia. Radosny klimat uroczystości tworzyły wspólne rozmowy przy zastawionych stołach, a także śpiewy i tańce przy akompaniamencie zespołu Cool pa Band.

MH

Okolicznościowe życzenia od Grodziszczoków

Wspomnienia z twórczej działalności zespołu przywoływał pan Czesław

JEDNOSTKA OSP GRODZISKO DOLNE NAJLEPSZA W POWIECIE

Są najlepsi w gminie, i jak okazało się nikt im nie dorównał także na szczeblu powiatowym.

Płynąc na fali ostatnich sukcesów, drużyny z Ochotniczej Straży Pożarnej z Grodziska Dolnego po raz kolejny stanęły na najwyższych stopniach podium. Szczęście jest podwójne, bo zwycięstwo w swoich kategoriach przypadło zarówno drużynie kobiecej jak i męskiej.

W niedzielę 8 października br. na stadionie Unii w Nowej Sarzynie odbyły się IX Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze jednostek OSP z terenu powiatu leżajskiego. Poziom rywalizacji był wysoki, a walka o najlepsze miejsca zacięta. W zawodach wystartowało 16 drużyn – byli to zwycięzcy szczebla gminnego.

Zawody były widowiskowe i mimo niezbyt sprzyjającej aury skupiły nie tylko strażaków, ale ich rodziny i kibiców sportów pożarniczych, a także samorządowców, wśród których był m.in. poseł Jerzy Paul, władze powiatowe, wójtowie i liczne grono działaczy OSP i PSP. Wszyscy wytrwale kibicowali swoim zawodnikom, a na koniec najlepszym wręczyli puchary i nagrody.

Gminę Grodzisko Dolne reprezentowało: w grupie C (drużyny kobiece): OSP Grodzisko Dolne, OSP Wólka Grodziska i OSP Grodzisko Dolne Miasto, zaś w grupie A (drużyny męskie): OSP Grodzisko Dolne i OSP Zmysłówka.

Miło nam poinformować, że najlepszą jednostką w powiecie została OSP Grodzisko Dolne. Wyniki drużyny męskiej jak i żeńskiej pozwoliły na zajęcie pierwszych

miejsc. Świetne czasy i komplety punktów drużyny z Grodziska Dolnego uzyskały również w ćwiczeniu musztry.

Pozostałe nasze drużyny zajęły kolejno: w grupie C - miejsce 5 Wólka Grodziska, miejsce 6 Grodzisko Dolne Miasto, zaś w grupie A zawody na 6 miejscu zakończyła jednostka OSP ze Zmysłówki. Wielkie gratulacje dla trenera i najlepszej jednostki w powiecie!!!

MH

foto. KPPSP Leżajsk

W swojej kategorii byli bezkonkurencyjni

Gratulacje i puchar z rąk posła Jerzego Paula

Tak prezentuje się najlepsza jednostka w powiecie

GMINA PLACEM BUDOWY - INWESTYCJE FOTO

Korzystając ze sprzyjającej aury firma KOREM prowadzi intensywne działania przy rozbudowie Środowiskowego Domu Samopomocy w Laszczynach oraz filii w Zmysłówce. Przed nadejściem zimy wykonawca zamierza wykonać mury, stropy i więźbę dachową. Pozostałe prace przewidziano na rok 2018.

Nowy segment Zespołu Szkół w Grodzisku Górnym to budynek jednokondygnacyjny. Zadaszenie obiektu, wstawienie okien, część prac instalacyjnych i roboty wykończeniowe wewnątrz budynku to zakres działań do zrealizowania jeszcze w tym roku.

Największe zaawansowanie prac można zaobserwować przy powstającym obiekcie Dziennego Domu Pomocy dla Osób Starszych wraz z nową siedzibą GOPS w Grodzisku Dolnym. Do Wójta Gminy spływają już pierwsze pytania dotyczące zasad funkcjonowania placówki i przyjmowania podopiecznych.

WYNIKI POSTĘPOWAŃ PRZETARGOWYCH

Wydawać by się mogło, że mimo licznie rozpoczętych i będących w różnym stopniu zaawansowania robót budowlanych na terenie gminy, już niewiele może się wydarzyć do końca bieżącego roku zwłaszcza jeżeli chodzi o nowe rozstrzygnięcia przetargowe. Nic bardziej mylnego, gdyż dokumentacje przetargowe i nowe przetargi są na bieżąco realizowane i wdrażane w życie.

W miesiącu wrześniu i październiku zostały rozstrzygnięte trzy postępowania przetargowe, a mianowicie wybrano wykonawcę do realizacji budowy i remontu dróg dojazdowych do gruntów rolnych. Jest to jak i w roku poprzednim Spółdzielnia Usług Drogowo Rolniczych w Grodzisku Dolnym, która bieżący zakres prac

zrealizuje do połowy listopada. Roboty wyceniono na 159 tys. zł. Prace drogowe dotyczą dróg dojazdowych do gruntów rolnych w miejscowości Grodzisko Górne i Wólka Grodziska.

Kolejnym postępowaniem w szczególności bardzo istotnym w kontekście zbliżającej się wielkimi krokami zimy, jest wybór oferenta na usługę związaną z odśnieżaniem i likwidacją śliskości na drogach i chodnikach na terenie gminy Grodzisko Dolne. W tym postępowaniu została złożona jedna oferta - Spółdzielni Usług Drogowo Rolniczych. Zakres usług związanych z odśnieżaniem i likwidacją śliskości będzie realizowany w terminie od pierwszego wyjazdu na drogi, aż do wiosny następnego roku. Wartość kontraktu można powiedzieć że określi sama pogoda, gdyż w zależno-

ści od ilości i częstotliwości opadów będzie uruchamiany sprzęt do odśnieżania i posypywania śliskich nawierzchni dróg i chodników.

Również w tym samym czasie, ze względu na upływ terminu związania umową z poprzednim dostawcą - został wybrany nowy kontrahent, który zapewni dostawę gazu dla potrzeb budynków będących w zarządzaniu gminy Grodzisko Dolne. Nowym dostawcą będzie firma ENERGOGAS Sp. z o.o. z Warszawy, która w ciągu dwóch lat, a mianowicie 2018 i 2019 zapewni nieprzerwaną dostawę paliwa gazowego za kwotę w wysokości 331 tys. zł.

W przygotowaniu są kolejne postępowania przetargowe, które do końca roku muszą zostać usankcjonowane podpisaniem ważnych umów na dostawy i usługi. Tak więc w kolejności czekają rozstrzygnięcia dotyczące dostawy energii elektrycznej, zakupu i dostawy wyposażenia do nowo powstającego dziennego domu pobytu dla osób starszych i nowej siedziby Gops-u oraz usługi związanej z zagospodarowaniem i odbiorem z terenu gminy odpadów komunalnych w roku 2018.

AT

ELEKTRONICZNE PŁATNOŚCI W URZĘDZIE

Od listopada w kasie Urzędu Gminy w Grodzisku Dolnym będzie można dokonać płatności przy użyciu karty płatniczej lub telefonu komórkowego.

Możliwość dokonywania płatności bezgotówkowych w naszym urzędzie jest odpowiedzią na oczekiwania klientów. To bardzo wygodne rozwiązanie, tym bardziej, że wiele osób nosząc ze sobą kartę, nie posiada jednocześnie gotówki w portfelu. Klienci mogą zapłacić kartą np. za śmieci, dzierżawę i czynsze, podatek od środków transportowych, czy też dokonać

opłaty skarbowej. Wszelkie koszty związane z obsługą płatności, zarówno po stronie klienta jak i urzędu ponosi ministerstwo.

Mamy nadzieję, że przyjmowanie opłat w formie bezgotówkowej zaoszczędzi Państwu czas, zwiększy bezpieczeństwo transakcji, a dla urzędu przełoży się na usprawnienie prac całej instytucji.

Dokonywanie płatności w formie elektronicznej jest możliwe dzięki przystąpieniu urzędu do projektu prowadzonego przez Ministerstwo Rozwoju we współpracy z Krajową Izbą Rozliczeniową S.A.

MH

Program upowszechniania płatności bezgotówkowych w jednostkach administracji publicznej prowadzony przez Ministerstwo Rozwoju we współpracy z Krajową Izbą Rozliczeniową S.A. Informacje o Programie dostępne są na stronie www.mr.gov.pl/bezgotowka

FUNDUSZ SOŁECKI NA ROK 2018 PODZIELONY

We wrześniu zakończył się cykl zebrań wiejskich, na których mieszkańcy zdecydowali o przeznaczeniu środków z funduszu sołeckiego na kolejny rok kalendarzowy. Do podziału między 10 sołectw było 277 718,01 zł.

Mieszkańcy mogli poprzez sołtysów zgłaszać propozycje, na które chcieli przeznaczyć środki z funduszu, a następnie wspólnie zdecydowali – w formie uchwały zebrania wiejskiego – na co zostaną wydane.

W zebraniach, na zaproszenie sołtysów poszczególnych wsi uczestniczył wójt gminy Jacek Chmura oraz przewodniczący rady Jerzy Gdański. Wójt przypomniał o zasadach rozdysponowania funduszu sołeckiego, jak również udzielił odpowiedzi na zgłaszane pytania.

Podczas zebrania wiejskie-

go w sołectwie Zmysłówka mieszkańcy zdecydowali, że kwotę 27 155,86 zł przeznaczą w większości na bieżące remonty trzech dróg: „Na Drażka”, „Na Majkuta” i „Na Ryfę”, zaś pozostałe środki wykorzystane będą na wykonanie dokumentacji dotyczącej budowy oświetlenia przy drodze na cmentarz oraz na zakup kamienia.

Cel wspólny przeznaczenia środków z funduszu mieli mieszkańcy Podlesia. Na budowę drogi „Od remizy do Króla” wydatkują całą kwotę, czyli 18 308,09 zł.

Dwa zadania ze środków sołeckich zrealizowane będą w sołectwie Wólka Grodziska. Na remont drogi „Od kościoła” w lewo i kontynuację remontu drogi „Na Zagrodach” do p. Majkuta rozdysponują 33 247,21 zł.

Mieszkańcy Grodziska Nowego do dyspozycji otrzy-

mali 34 029,90 zł. Zebranie ustaliło, że za te pieniądze wyremontują w technologii asfaltowej drogę „Graniczną” oraz zakupią kamień na parking przy kościele (na działce gminnej).

Obecni na zebraniu wiejskim w sołectwie Grodzisko zdecydowali, że kwotę 34 029,90 zł przeznaczą w całości na remonty i uzupełnienie ubytków w nawierzchniach dróg gminnych położonych na terenie sołectwa.

W sołectwie Laszczyzny uznano, że środki w kwocie 21 132,57 zł rozdysponowane zostaną na budowę oświetlenia ulicznego przy drodze powiatowej na odcinku od zalewu „Czyste” do skrzyżowania w Laszczyinach oraz przy drodze „Na Kojdra”.

Mieszkańcy Chodaczowa zadeklarowali, że za kwotę 25 590,48 zł wyremontują w technologii asfaltowej drogę

„Na Datę”.

Na zebraniu w sołectwie Grodzisko Górne podjęto uchwałę o dokończeniu remontu dróg gminnych rozpoczętych w roku 2017, czyli drogi „Na Wikierę”, „Na Sołka” i ścieżki pieszej „Na Nicponia”, a także o rozpoczęciu remontu drogi „Na Kulpę”. Na realizację tych zadań zostanie wydatkowane 34 029,90 zł.

Zaplanowany na rok przyszły fundusz sołeczki w kwocie 16 164,20 zł w sołectwie Opaleniska zarezerwowano na remont drogi „Na wierzbę”.

Środki w kwocie 34 029,90 zł mieszkańcy sołectwa Grodzisko Dolne przeznaczą na trzy cele. Wśród proponowanych zadań do realizacji przyjęto remont drogi gminnej „Na maliny”, drogi „Na krzaki” oraz drogi tzw. „Na Pelca, Gdańskiego i Maja”.

MH

USUWANIE WYROBÓW AZBESTOWYCH W 2017 ROKU

Jak co roku na terenie gminy przeprowadzona została zbiórka odpadów zawierających azbest.

Właściciele nieruchomości, którzy zgłosili do gminy potrzebę odbioru z ich posesji tego kłopotliwego, a zarazem szkodliwego odpadu, mogli się go pozbyć nieodpłatnie. Usuwanie azbestu zostało dofinansowane ze środków własnych gminy oraz ze środków NFOŚiGW i WFOŚiGW w Rzeszowie w ramach programu priorytetowego „Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne, Część II-Usuwanie wyrobów zawierających azbest”.

W bieżącym roku z terenu gminy usunięto 46,58 ton wyrobów zawierających azbest. Wszystkie odpady zostały przewiezione na składowisko odpadów niebezpiecznych i tam unieszkodliwione. Zbiórką objęto 24 budyn-

ki mieszkalne i gospodarce z terenu gminy. W przeważającej części gospodarstw płyty eternitowe zostały ściągnięte przez właścicieli nieruchomości, złożone na paletach i przygotowane do odbioru. W przypadku 4 gospo-

darstw usunięcie azbestu obejmowało dodatkowo demontaż eternitu z pokryć dachowych przez wyspecjalizowaną firmę.

Właściciele nieruchomości, którzy planują w 2018 roku zmianę pokrycia dachowego wykonanego z eternitu lub osoby posiadające odpady zawierające azbest gotowy do odbioru, prosimy o kontakt z Urzędem Gminy Grodzisko Dolne pok. nr 5 lub o kontakt telefoniczny 17 2436003 wew. 153., w terminie do 28 lutego 2018r.

W ramach zgłoszenia wyspecjalizowana firma ściągnie pokrycie dachowe i zutylizuje azbest. Po stronie mieszkańców pozostanie jedynie koszt zakupu i wykonanie nowego pokrycia dachowego.

KK

KORZYSTAJ ZAŁATWIAJĄC SPRAWY ELEKTRONICZNIE

Zakupy w środku nocy, siedząc w fotelu i popijając herbatę, płacenie rachunków za media w trakcie podróży, wgląd w bieżące oceny dzieci zanim jeszcze wrócili ze szkoły ... to niko- go już nie dziwi. Dla wielu z nas, Internet to duże ułatwienie życia, z którego korzystamy na co dzień. Cemu w podobny sposób nie załatwiać spraw urzędowych?

W Urzędzie Gminy Grodzisko Dolne dostrzegamy duży potencjał i przyszłość w informatyzacji spraw urzędowych. Dlatego angażujemy się w informatyzację pozyskując na ten cel środki zewnętrzne. Zastosowanie usług elektronicznych daje rzeczywiste korzyści w tym m. in.:

- **Oszczędność czasu** – nie trzeba poświęcać czasu na dojazd do urzędu, stanie w kolejce, itp.
- **Oszczędność pieniędzy** - nie trzeba wydawać pieniędzy na dojazd czy wysyłkę poczty.
- **Dostępność** – usługi elektroniczne dostępne są 24 godziny na dobę, przez 7 dni w tygodniu, niezależnie od dni wolnych od pracy i z dowolnego miejsca w Polsce i na świecie. Wystarczy dostęp do Internetu. By załatwić sprawę elektronicznie nie trzeba chociażby wcześniej zwalniać się z pracy by zdążyć do urzędu.
- **Uproszczenie** – być może pierwsze wrażenie jest odwrotne, gdyż e-usługi kojarzą się z nowoczesną technologią, jednak po krótkim obyciu się z tym sposobem załatwiania spraw okazuje się, że jest to łatwiejsze

niż na papierze. Formularze elektroniczne zawierają podpowiedzi i wyjaśnienia, niektóre pola są wstępnie wypełnione, a niepotrzebne rubryki ukrywane.

Jakie sprawy można załatwić elektronicznie?

Coraz więcej spraw można już załatwić w pełni elektronicznie. Przykładem takiej usługi udostępnianej przez Urząd Gminy Grodzisko Dolne jest deklaracja o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Zgodnie z obowiązującymi przepisami składamy deklarację, w której wyliczamy opłatę za śmieci na podstawie liczby osób zamieszkujących gospodarstwo domowe. Zobowiązani jesteśmy także składać korektę deklaracji, w przypadku gdy zachodzi zmiana liczby osób zamieszkujących gospodarstwo, np. z powodu narodzin dziecka, śmierci członka rodziny, wyjazdu lub powrotu z zagranicy, itp. W praktyce takie zmiany mogą zachodzić dosyć często i odwiedzanie urzędu za każdym razem może być uciążliwe. Dopełnienie tego obowiązku poprzez Internet jest dużym ułatwieniem. Tym bardziej, że wypełnienie deklaracji w formie elektronicznej jest szybsze i prostsze niż

na papierze. Nasze dane adresowe wypełniane są automatycznie, a formularz „zna” obowiązujące stawki i po wpisaniu liczby osób sam oblicza wysokość miesięcznej opłaty. Elektronicznie można w Urzędzie załatwić m. in. takie sprawy jak:

- złożenie wniosku o wydanie zaświadczenia o wielkości gospodarstwa rolnego,
 - złożenie wniosku o niezaleganiu z podatkami, opłatami, mandatami lub stwierdzające stan zaległości,
 - złożenie wniosku o wydanie dowodu osobistego,
 - zgłoszenie utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego,
 - złożenie wniosku o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego,
 - dopisanie do spisu wyborców,
 - złożenie wniosku o świadczenie 500+,
- Przydatne mogą okazać się również e-usługi, które można załatwić w innych urzędach:
- rejestracja i zmiany w działalności gospodarczej,
 - uzyskanie Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego EKUZ,
 - sprawdzenie swoich punktów karnych.

Od czego zacząć?

To co odróżnia pismo elektroniczne od papierowego, to przede wszystkim brak odręcznego podpisu. Elektronicznym odpowiednikiem podpisu odręcznego jest udostępniony przez Ministerstwo Cyfryzacji **Profil Zaufany**. Profil Zaufany to w rzeczywistości identyfikator i hasło wraz z naszymi podstawowymi danymi identyfikacyjnymi. Złożenie podpisu elektronicznego polega w praktyce na podaniu identyfikatora i hasła oraz wpisaniu jednorazowego kodu otrzymanego sms'em. Profil Zaufany jest bezpłatny. Profil Zaufany zakłada się poprzez stronę www.pz.gov.pl. Niezbędną czynnością jest potwierdzenie Profilu Zaufanego, które ma na celu weryfikację tożsamości właściciela danych podanych przy zakładaniu Profilu. Potwierdzenie dokonuje się poprzez wizytę w urzędzie lub instytucji, która jest punktem potwierdzającym (np. Urząd Skarbowy czy ZUS). Alternatywnie można potwierdzić Profil z wykorzystaniem bankowości elektronicznej lub podpisu kwalifikowanego. **Od niedawna potwierdzenie Profilu jest ułatwione, gdyż Urząd Gminy Grodzisko Dolne uzyskał status Punktu Potwierdzającego.**

Uwaga, promocja!

Dla pierwszych 10 osób, które w listopadzie 2017r. dokonają w Urzędzie Gminy Grodzisko Dolne potwierdzenia Profilu Zaufanego przewidzieliśmy upominek w postaci uni- kalnego Power Bank'a z logo Gminy Grodzisko Dolne. W akcji promocyj- nej nie mogą brać udziału pracownicy Urzędu, jed- nostek Gminy, ani człon- kowie ich rodzin.

Jak wysłać dokument elektroniczny?

Przesyłanie dokumentów elektronicznych do urzędu odbywa się za pośrednictwem portalu centralnego e-PUAP (elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej), znajdującego się pod adresem: <https://epuap.gov.pl>. W celu złożenia dokumentu elektronicznego należy wyszukać właściwy formularz, wypełnić go, wybrać

urząd do którego jest składany i podpisać Profilem Zaufanym. Informacje o usługach, sposobie ich wyszukiwania i ułatwienia można znaleźć na stronie www.grodziskodolne.pl w zakładce Mieszkańcy/e-Urząd.

Warto wyraźnie podkreślić, że pismo elektronicznie podpisane profilem zaufanym ma identyczną moc prawną jak dokument papierowy!

Przyszłość e-usług

Prace nad rozwojem usług elektronicznych trwają i niebawem udostępnimy kolejne. Obecnie testujemy opracowane już e-usługi z zakresu informacji przestrzennej. O ich uruchomieniu poinformujemy w następnym numerze Gazety.

Zapraszamy do zainteresowania się e-usługami i skorzystania z możliwości jakie już dają. W przypadku ja-

kichkolwiek pytań zapraszamy do kontaktu z pracownikami Urzędu. Sceptykom, którzy wątpią w przyszłość usług elektronicznych doradzamy pogawędkę ze starszymi osobami, które pamiętają jeszcze jakie wątpliwości i opory towarzyszyły decyzjom w sprawie zastąpieniu sierpa kosą, czy elektryfikacji.

Grzegorz Potaczała

APLIKACJA eGMINA WYSTARTOWAŁA!

Lubisz mieć wszystko pod kontrolą? Chcesz być na bieżąco? Chcesz wygodnie regulować należności? Wypróbuj aplikację eGmina, którą można zainstalować na telefonie lub uruchomić przez stronę internetową.

Zgodnie z zapowiedziami uruchamiamy nową usługę gminną – aplikację eGmina. Dzięki temu każdy nasz mieszkaniec dostaje dostęp do swoich danych zawartych w rejestrach gminnych takich jak:

- bieżący stan wpłat za podatki i śmieci,
- terminy spłat zobowiązań przyszłych,
- wykaz posiadanych działek, gruntów i nieruchomości,
- zadeklarowana liczba osób do obliczenia opłaty za śmieci,
- archiwalne naliczenia podatków i opłat za śmieci.

Co istotne, prezentowane informacje są aktualne, gdyż są to te same dane na których pracują programy gminne. Dzięki temu zawsze można upewnić się czy opłata za śmieci lub podatek zostały naliczone zgodnie ze stanem faktycznym. Aplikacja posiada możliwość dokonania płatności za wybrane zo-

bowiązania. Podobnie jak w sklepach internetowych, można wybrać opcję „Zapłać”, co skutkuje przekierowaniem do wybranego serwisu bankowego. Aplikacja automatycznie uzupełnia dane do przelewu. Użytkownik poza wygodą unika też ryzyka związanego z błędnym wpisaniem numeru rachunku lub kwoty. Alternatywą płatności z aplikacji jest wydrukowanie gotowego formularza przelewu. Aplikacja na smartfony posiada dodatkowo moduł z aktualnościami i informacjami o gminie. Użytkownika aplikacji nie ominie żadna ważna informacja, gdyż otrzyma powiadomienie w telefonie. W serwisie znalazły się także informacje m.in. o szlakach turystycznych, bazie sportowo-rekreacyjnej, zabytkach, stacjach paliw wraz z ich lokalizacją na mapie. Informacje te mogą przydać się mieszkańcom jak również turystom przebywającym na terenie gminy, bowiem moduł aktualności i informacji jest ogólnodostępny. Sposób uruchomienia aplikacji jest bardzo prosty. W smartfonie instalujemy aplikację eGmina poprzez Google Play lub AppStore. W wyszukiwarce należy wpisać „eGmina” i zainstalować aplikację firmy BUK Softres sp. z o. o. W ten sposób, po wy-

braniu Urzędu Gminy Grodzisko Dolne, uzyskujemy dostęp do modułu informacyjnego i aktualności. Dostęp do swojego konta wymaga zalogowania poprzez Profil Zaufany. Dostęp do aplikacji eGmina w przeglądarce internetowej odbywa się przez stronę: e-gmina.grodziskodolne.pl po zalogowaniu Profilem Zaufanym. Pierwsze logowanie wymaga zaakceptowania regulaminu. Przypominamy, że Profil Zaufany jest bezpłatny a można go założyć na stronie www.pz.gov.pl

i potwierdzić w Urzędzie Gminy Grodzisko Dolne. Zachęcamy do zakładania Profilu Zaufanego, który daje także możliwość załatwiania spraw przez Internet.

Liczymy że serwis eGmina w zaproponowanym kształcie będzie przydatnym narzędziem. Jednak już planujemy rozwijanie aplikacji o nowe funkcjonalności. Dlatego zachęcamy do korzystania oraz czekamy na wrażenia i uwagi!

Grzegorz Potaczała

The screenshot shows the 'Raty' (Installments) screen in the eGmina app. At the top, there are navigation arrows and the word 'Raty' in the center, and 'Zapłać' (Pay) in yellow on the right. Below this, a message says: 'Zaznacz raty które zamierzasz zapłacić następnie kliknij przycisk ZAPŁAĆ w prawym górnym rogu ekranu'. There is a toggle switch for 'POKAŻ WSZYSTKIE NALEŻNOŚCI' (Show all due amounts) which is currently turned on. The main amount to be paid is displayed as 'DO ZAPŁATY 82,50 zł'. Below this, it shows 'Rok 2017' and 'Rata 4 do zapłaty: 82,50 zł'. Further down, it lists the payment terms: 'Termin płatności: 2017-12-15', 'Należność: 82,50 zł', 'Odsetki należne: 0,00 zł', 'Wpłata: 0,00 zł', and 'Odsetki pobrane: 0,00 zł'. At the bottom, it says 'Przykładowy widok aplikacji eGmina'.

WIZYTA STUDYJNA ŚLADEM PRODUKTÓW TRADYCYJNYCH LUBELSZCZYZNY

Lokalna Grupa Działania Ziemi Kraśnickiej w partnerstwie z Cechem Rzemiosł Spożywczych w Lublinie, LGD -Stowarzyszenie Kraina Lasów i Jezior oraz LGD Królewskie Pomidzie zorganizowała wizytę studyjną po województwie lubelskim - śladem produktów tradycyjnych.

Do wydarzenia zostali zaproszeni goście z czterech partnerskich województw lubelskiego, lubuskiego, świętokrzyskiego i podkarpackiego, będącymi producentami produktów tradycyjnych, przedstawicielami restauracji, gospodarstw agroturystycznych, szkół rolniczych, organizacji działających dla lokalnych społeczności w tematyce produktów tradycyjnych i lokalnych. Do uczestnictwa w trzydniowym wyjeździe szlakiem produktów tradycyjnych, zostały zaproszone m.in. panie ze Stowarzyszenia Kobiety Gminy Grodzisko Dolne wraz z doradcą z Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Leżajsku.

Pierwszego dnia grupa gościła w Restauracji Koncertowej w Lublinie gdzie oprócz degustacji tradycyjnych potraw, odbyły się warsztaty kulinarne. Uczest-

Uczestniczki warsztatów przy wypiekanu cebularza lubelskiego

nicy warsztatów pod okiem Szefa Kuchni mogli samodzielnie wykonać cebularz lubelski – który od 2014r znajduje się w rejestrze chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych Unii Europejskiej.

Tradycja wypieku cebularzy wywodzi się od lubelskich Żydów ze Starego Miasta, którzy w XIX wieku rozpowszechnili w Lublinie te niezwykle smaczne placki. Ze względu na prostotę receptury i dobór niedroгих składników, pierwotnie były one smakołykami biedoty, jednak ich doskonały smak sprawił, że grono ich wielbicieli rozszerzyło się także

o zamożniejsze grupy. Tak więc piekarnie żydowskie, których przed wojną było w Lublinie kilkadziesiąt, pracowały pełną parą, a zapach pieczonych cebularzy unosił się nad całą lubelską starówką, wabiąc przechodniów, co możemy potwierdzić dziś poznawszy ich doskonały smak.

Kolejnego dnia grupa wizytowała olejarnię Skarby Natury. To rodzinne certyfikowane gospodarstwo ekologiczne i firma przetwarzająca pochodzące z niego płody rolne. W trosce o zdrowe odżywianie od wielu lat w gospodarstwie w Zabłociu uprawia się w sposób ekologiczny rośliny oleiste, zbożowe, strączkowe oraz zioła. Rośliny oleiste takie jak: len, rzepak, Inianka, ostropest, wiesiołek, czarnuszka i gorczyca biała uprawia się głównie z myślą o ich przetwarzaniu poprzez tłoczenie na zimno różnego rodzaju olejów, które mogliśmy degustować.

Następnym przystankiem było gospodarstwo Manufaktura Różana w Starej Wsi. Charakterystyczną cechą tamtego krajobrazu sta-

nowiły mijane kwitnące jeszcze pola różane, gdzie na obszernych działkach rolnych uprawia się róże w gruncie. Specjalnością Manufaktury Różanej są przetwory różane oraz inne specjalności wytwarzane według starych tradycyjnych przepisów. Przetwory z róży stanowią cenne źródło witaminy C, zwanej witaminą młodości. Produkowane są ręcznie, na bazie tradycyjnych przepisów babci. Produkty lokalne na bazie róży, które mogliśmy degustować to ucierane z cukrem płatki róży, soki i konfitury różane.

Ciekawym punktem wyjazdu była wizyta w gospodarstwie FRUX SOLIS Owoc Słońca. Zagroda oferuje odwiedzającym produkty tradycyjne i naturalne z własnego sadu. U gospodarzy można zaopatrzyć się w świeże owoce i warzywa, produktów tradycyjnych wpisanych na Listę Produktów Tradycyjnych woj. Lubelskiego: naturalnego soku jabłkowego, marynat owocowych, konfitur, powideł, dżemów. Natomiast uczestnicy mogli dowiedzieć się jak wy-

Fajślawickie zioła przygotowane do warsztatów

gląda proces i jak powstaje cydr lubelski, wytwarzany w tym gospodarstwie z własnych jabłek.

Intensywnie spędzony dzień zakończył się pobylem w zagłębiu zielarskim w Fajstławicach, gdzie na powierzchni 800 ha uprawiane są wszelkiego rodzaju zioła. Największe uprawy zajmują tutaj tymianek, melisa, cząber, oregano, szalwia. Na plantacjach spotkać można również dziurawiec, lubczyk, arcydzięgiel, mniszek lekarski, jeżówkę purpurową, nagietek, kozłek lekarski, karczocha, ogórecznik, malwę, prawoślaz. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Fajstławice utworzyło Centrum Edukacji Zielarskiej - Tymiankowy Smak Fajstławic, którego celem jest szeroko pojęta edukacja poprzez organizowanie zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych, integracja społeczna, zabawa i wypoczynek. Wizyta zakończyła się warsztatami pachnącymi ziołami, gdzie każdy z uczestników mógł dla siebie przygotować przyprawy skomponowane z miejscowych ziół.

Ostatnim punktem pobytu była Pszczela Wola, malownicza osada położona 14 km na południe od Lublina na trasie Lublin – Bychawa. Znajduje się tu jedyne na świecie Technikum Pszczelarstwo będące chlubą i dorobkiem wielu pokoleń pszczelarzy, gdzie każdego roku mury szkolne opuszczają nowi adepci sztuki pszczelarstwa. Tutaj poznano kolejny produkt tradycyjny – Całuski pszczelowski. Wytwarzane na bazie ciasta miodowego i cytujac: Kto raz zasmakował „całusków pszczelowskich” nie może się oprzeć ich niewątpliwej „urodzie” smakowej. Przewrotna nazwa, rozsławiana w całej Polsce, poprzez rozliczne wystawy i

impresy, niezmiennie kocharzy się z Pszczelą Wolą. Najpierw wzbudza ciekawość, by po zasmakowaniu wzbudzić zachwyt u niejednego łasucha.

Próbując podzielić się feriami doznanych smaków, barw i zapachów zdradzamy czytelnikom przepis na cebularz, którego tajemnica warta jest jego prostocie.

Przepis na cebularz lubelski

Składniki na 12 szt.: 500g maki pszennej, 250 ml mleka, 1 jajko, 1 łyżeczka soli, 1 łyżeczka cukru, 60g masła roztopionego i przestudzonego, 30g drożdży świeżych lub 15 g drożdży suchych.

Nadzienienie cebulowo – mawkowe: 2 wielkie cebule, pokrojone w grubą kostkę (ok 500g) 3 łyżki maku, 2 łyżki oleju, 1 łyżeczka soli.

Cebulę kroimy w kostkę, dodajemy mak, sól, olej i mieszamy i odstawiamy. Robimy zaczyn z drożdży maki i mleka, mieszamy i odstawiamy, po chwili dodajemy resztę składników na ciasto i wyrabiamy na jednolitą masę, odstawiamy do wyrośnięcia w ciepłe miejsce. Dzielimy ciasto na mniejsze porcje formujemy okrągłe placki o średnicy 10-15 cm nakładamy cebulę z makiem układamy na blaszce i pieczemy 20 minut w temp. 200st.

Wizyta odbyła się w ramach projektu: „Zrównoważony rozwój regionu w oparciu o certyfikowane produkty tradycyjne w ramach środków z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

R. Mazurek
Powiatowy Zespół
Doradztwa Rolniczego
w Leżajsku

NAGRODA POWIATU DLA WANDY KURAS

W dniu 17 października br. w Muzeum Ziemi Leżajskiej przyznano nagrody Powiatu Leżajskiego. W gronie laureatów, którzy przyczyniają się do promocji powiatu w dziedzinie kultury nagrodę za wieloletnią społeczną pracę i zaangażowanie w działalność Zespołu Regionalnego „Grodziszczoki” otrzymała pani Wanda Kuras.

Pani Wanda jest współzałożycielką Zespołu Regionalnego „Grodziszczoki”, który istnieje na niwie grodziskiej kultury od 1974 roku. Aktywnie działa w Zespole uczestnicząc w próbach i występach w lokalnym środowisku oraz na konkursach, przeglądach i festiwalach folklorystycznych. Symboliczną statuetkę i dyplom laureatce wręczył starosta Marek Śliż.

WYRAZY NAJGŁĘBSZEGO I SZCZEREGO WSPÓŁCZUCIA

PANU JÓZEFOWI LIZAKOWI

Inspektorowi w Urzędzie Gminy
w Grodzisku Dolnym

z powodu śmierci MAMY

składają

Wójt i Pracownicy Urzędu Gminy
w Grodzisku Dolnym

„ZIELONE WZGÓRZA NAD SOLINĄ”

W ramach aktywnego wypoczynku i turystyki, w Gminnych Klubach Seniora znaczące miejsce zajmują jesienne wycieczki autokarowe. Tym razem seniorzy „z okien autokaru” mieli możliwość poznania krajobrazu i przyrody Bieszczad. Natomiast tamę w Solinie trzeba było pokonać pieszo.

Film o historii budowy tamy, która ma 664m długości i 82m wysokości, powstałej w latach 60-tych bez użycia ciężkiego sprzętu zrobił duże wrażenie. Godzinny rejs statkiem Białej Floty po jeziorze solińskim to niezapomniane przeżycia widoku ogromu wody i krajobrazu „zielonych wzgórz nad Soliną”.

Po solidnym posiłku wyruszono do Ogrodu Biblijnego w Myczkowcach. Historia chrześcijaństwa w oprawie miniaturowej budowli i ciekawej roślinności przybliżyły krajobraz Ziemi Świętej i realia, w jakich rozgrywały się wydarzenia opisane w Biblii. Kolejnym przystankiem był

skansen w Sanoku. Budowle Rynku Galicyjskiego przeniosły w epokę lat 20 i 30 - tych ubiegłego wieku. Ciekawie wybrzmiała opowieść przewodnika o symbiozie ludzi z tamtej epoki, kiedy razem żyli Polacy, Łemkowie, Ukraińcy oraz Żydzi.

Po drodze seniorzy mieli możliwość zakupu pamiątek dla siebie i bliskich, po czym bardzo zadowoleni wrócili do domów.

KZ

Rejs statkiem to jedna z atrakcji przygotowana dla seniorów

Uczestnictwo w Klubach Seniora umożliwia zdobywanie i poznawanie naszego pięknego kraju

NA ZAJĘCIACH Z HIPOTERAPII

Za sprawą Ośrodka Jeździeckiego EQUISTRO w Wierzawicach wychowankowie Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego w Laszczynach mieli okazję uczestniczenia w zajęciach z hipoterapii.

Jazda konna pozytywnie wpływa na napięcie i rozluźnienie mięśni, uczy przyjaźni z żywą istotą. Wyrabia poczucie równowagi i stabilności, a także doskonali

koordynację ruchów, dając jednocześnie poczucie samodzielności i wiary w swoje możliwości. Sam kontakt z ciepłym ciałem konia wpływa kojąco na ciało i umysł dziecka, wyzwala przy tym wiele pozytywnych emocji oraz stymuluje korzystnie układ nerwowy. Taka forma zajęć sprawiła wiele radości.

ORW

Koń najlepszym przyjacielem człowieka

JESIENNY PIKNIK RODZINNY W WÓLCIE GRODZISKIEJ

Piknik jesienny zorganizowało Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Wólka Grodziska. W tym roku impreza odbyła się przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wólce Grodziskiej. Pogoda była wymarzona – słońce i temperatura sprzyjały tego dnia wszystkim uczestnikom.

Piknik pieczonego ziemniaka jest już tradycyjną imprezą w Wólce Grodziskiej i po raz kolejny został objęty patronatem Podkarpackich Izb Rolniczych. Jest to czas na wspólną zabawę dzieci, ich rodzicom i pracowników szkoły. Ognisko do pieczenia ziemniaka zapłonęło już w południe. Wszyscy smakosze mogli zjeść ziemniaki z dodatkiem sera. Można było też zasmakować w domowych wypiekach, grochówce i innych przysmakach.

Dużym powodzeniem cieszyła się wystawa lampionów z dyni wykonanych przez dzieci i rodziców w „Konkursie na najciekawszy lampion z dyni”. Liczba prac była bardzo duża, a efekt lampionów po zapaleniu okazał się wspaniały. Lampiony przedstawiały ciekawe

Konkursowa wystawa prac na najciekawszy lampion z dyni

Zabawa na świeżym powietrzu trwała w najlepsze

motywy postaci z bajek i zwierząt. Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali nagrody książkowe. Dla dzieci przygotowano zakręcone kolorowe balony, plac zabaw i zabawy z chustą animacyjną.

W tym roku wystąpiły dla naszych gości dwa zespoły: „Dolany” z Żołyni i „Leszczyńska” z Wólki Grodziskiej. Pierwszy zespół zaprezentował obrzęd „Darcia pierza” połączony ze śpiewem i tańcem. Natomiast zespół Leszczyńska zaśpiewał dla nas wiele pięknych piosenek rozweselając publiczność, która chętnie nuciła z występującymi.

Bardzo ciekawie zaprezentowała się para taneczna Daria i Daniel z grupy Maraton Boogie. Pokazali nam dwa tańce boogie woogie w pięknych stylizowanych strojach. Dodatkową atrakcją dla mieszkańców Wólki Grodziskiej i nie tylko był mecz piłki nożnej drużyn oldboi. Gospodarze „Wólczanek” z Wólki Grodziskiej zagraли z Nowojaworowską drużyną z Ukrainy. Licznie zgromadzenie kibiców dopingowało zawodników obu drużyn. Wygrała Nowojaworowska drużyna wynikiem 3:2.

Teresa Nykiel

ZIEMNIACZANE ŚWIĘTO

W polskiej obrzędowości ludowej po wykopkach świętowano rozpalać ogniska i w rozgrzanym popiele piekąc ziemniaki.

Dla podopiecznych Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego w Laszczynach również stało się tradycją, że co roku o tej porze spotykają się nad zalewem Czyste i urządzają „Dzień pieczonego ziemniaka”. Tegoroczne spotkanie odbyło się w środę 27 września. Pieczenie ziemniaków uprzyjemniły wspólne gry i zabawy.

ORW

Pomysłów na zabawę z ziemniakiem nie brakowało

SZTAFETA MARATOŃSKA

W dniu 8 października br. w Rzeszowie odbył się PKO Maraton Rzeszowski. Wzięli w nim udział członkowie Grodziskiej Grupy Biegowej „Szalone Żółwie”: Aldona Bocek – Telka, Małgorzata Piel, Jolanta Bąk, Grzegorz Nykiel i Tomasz Tryczyński. Stanowili drużynę w tak zwanej sztafecie maratońskiej.

Konkurencja polegała na tym, że dystans maratoński został podzielony na pięć odcinków (10-10-6-6-10 km), a każdy z zawodników pokonywał jeden z nich biegnąc z pałeczką, którą przekazywał kolejnemu. Czas sumowano. W skład każdej drużyny – według regulaminu – musiała wejść przynaj-

mniej jedna kobieta (większość składała się więc z czterech mężczyzn i jed-

nej kobiety). W biegu wzięły udział 53 drużyny. Żółwie zajęły 18 miejsce. To duży sukces biorąc pod uwagę skład drużyny (aż trzy kobiety) oraz to, że konkurowali oni z – w większości – dużo młodszymi od siebie zawod-

nikami. Grupa ma nadzieję, że ich dobre wyniki będą zachętą i inspiracją dla mieszkańców Grodziska do czynnego – bez względu na wiek – uprawiania sportu.

MP

Łączy ich wspólna pasja do biegania

ODSZEDŁ TAŃCZYĆ Z ANIOŁAMI

W piątek 29 września br. zmarł Józef Kuras – długoletni członek Zespołu „Grodziszczoki”, który w listopadzie skończyłby 89 lat.

Pan Józef był osobą wielce zasłużoną dla Zespołu i zaangażowaną w jego działalność, a także jego charakterystyczną postacią. Poświęcał dla Zespołu swój czas i serce, przekazując jednocześnie w charakterystyczny dla siebie sposób bycia, obyczajowość dawnej wsi grodziskiej młodszym członkom Zespołu. Jego specyficzne poczucie humoru i niekłamana autentyczność zachowań sprawiała, że był postrzegany na scenie jako wyjątkowa osobowość. Nieocenione są jego kreacje odtwarzane w widowiskach „Miodobranie”, „Poprawiny” i „Od Wigilii do Trzech Króli”. Pan Józef od lat był kolekcjonerem starych sprzętów gospodarskich i zabytkowych przedmiotów użytkowych, które w większości są wykorzystywane jako rekwizyty w przedstawieniach Zespołu „Grodziszczoki”

Pan Józef był także znakomitym tancerzem ludowym. Swój taneczny talent prezentował wielokrotnie na Ogólnopolskim Konkursie Tradycyjnego Tańca Ludowego w Rzeszowie, gdzie zdobył wiele nagród i wyróżnień. Wraz z Zespołem w 2009 roku „wytańczył” „Łowicki Pasiak” – Nagrodę Główną Ogólnopolskiego Spotkania Folklorystycznego w Łowiczu.

Pani Alicja Haszczak – choreograf, badacz tańców Polski południowo-wschodniej mówiła o Panu Józefie: „Nikt w Grodzisku i okolicach nie tańczy z taką lekkością, przytupem i swadą jak Pan Józef”. Pan Józef Kuras był i pozostanie charakterystyczną postacią grodziskiej kultury, a szczególnie Zespołu „Grodziszczoki”.

CZUJNIK W TWOIM DOMU

Producenci prześcigują się w tworzeniu coraz lepszych i nowocześniejszych czujników (czujek, detektorów), które mają za zadanie ochronić Twoje zdrowie i życie. W ofercie sprzedaży możesz znaleźć autonomiczne czujki dymu i tlenku węgla oraz gazu. Mają one za zadanie jak najszybciej ostrzec o zagrożeniu w mieszkaniu lub domu.

Jak działa autonomiczna czujka dymu?

Jeżeli do jej wnętrza wniknie dym, natychmiast uruchomi się głośny alarm dźwiękowy oraz alarm optyczny (zacznie migać czerwona dioda). Urządzenie, mimo że nie zapobiegnie powstaniu pożaru, skutecznie może zaalarmować Ciebie i Twoich najbliższych o powstałym pożarze, co umożliwi to szybkie opuszczenie zagrożonego mieszkania lub domu. Ma to istotne znaczenie zwłaszcza w porze nocnej, kiedy wszyscy śpią.

Montaż czujki dymu w mieszkaniu jest bardzo prosty, a zasilana może być zarówno z sieci elektrycznej, jak i z baterii. Istotne jest miejsce, w którym zostanie zamontowana. Najlepiej ulokować ją w centralnej części sufitu, np. w przedpokoju. Nie zaleca się montażu detektorów dymu na suficie w kuchni (mogą pojawić się fałszywe alarmy spowodowane obecnością pary wodnej), w pobliżu okien i klimatyzatorów (zaburzają przepływ powietrza), łazienki (ze względu na dużą wilgotność powietrza) oraz w miejscach podatnych na brud i kurz (mogą powodować zakłócenia działania czujki).

Pamiętaj też o niezbędnych czynnościach konserwacyjnych, np. czyszczeniu czujki, wymianie baterii.

Po co Ci czujnik tlenku węgla (czadu)?

Wykrywa ona już minimalne, a nadal bezpieczne dla życia stężenie tlenku węgla (czadu) w powietrzu i natychmiast to sygnalizuje przez głośny alarm i migoczącą czerwoną diodę. Dzięki temu masz czas, by zapobiec zatruciu czadem, zwanym potocznie „cichym zabójcą”. Rozważ zamontowanie takiej czujki w pomieszczeniu, w którym znajduje się kominek, w sypialni śpiących trudno obudzić..., a także w pobliżu podgrzewacza gazowego, tzw. junkersa. Pamiętaj o konieczności właściwego użytkowania czujki tlenku węgla – tylko w pełni sprawna i odpowiednio konserwowana skutecznie ostrzeże Cię przed „cichym zabójcą”.

Przed czym chroni czujka gazu?

Jeżeli w Twoim mieszkaniu, np. w kotłowni lub łazience, znajduje się instalacja gazowa, zastanów się nad zamontowaniem czujki gazu ziemnego. W przypadku rozszczelnienia się instalacji, zasygnalizuje Ci pojawienie się w Twoim mieszkaniu palnej mieszaniny gazów (grożącej wybuchem).

Wszystkie opisane czujki ostrzegą Cię o niebezpieczeństwie, pozwalając na odpowiednią reakcję: ewakuację, powiadomienie służb ratowniczych oraz ewentualnie samodzielne gaszenie pożaru lub przewietrzenie pomieszczeń.

źródło: straz.gov.pl

JESIEŃ OCZAMI DZIECI

W Ośrodku Kultury w Grodzisku Dolnym po raz kolejny podsumowano konkurs plastyczny „Barwy jesieni”, którego uczestnikami były dzieci z placówek przedszkolnych z terenu całej gminy. Konkurs ten już na stałe wpisał się w program jesiennych wydarzeń placówki.

Jak co roku przedszkolaki wykonały wiele ciekawych i barwnych prac, zarówno w wersji papierowej, jak i przestrzennej. Można je oglądać na wystawie w holu i świetlicy oraz na stronie internetowej - www.kulturagrodziskodolne.pl

Wszystkie dzieci tradycyjnie miały okazję obejrzeć widowisko sceniczne przygotowane specjalnie dla nich. Tym razem był to spektakl w wykonaniu Grupy Teatralnej „Baratario” z MCK w Leżajsku zatytułowany „Coś”.

Akcja rozgrywa się w kil-

ku miejscach: szufladzie ze sztuczkami, zestawie narzędzi naprawczych taty, torebce mamy, wysypisku śmieci, pokoju z zabawkami i ostatecznie w pokoju babci, gdzie tytułowe „Coś” trafia do szuflady z dziwnymi rzeczami. Tutaj spotyka tak samo dziwne jak on przedmioty niewiadomego pochodzenia i użytku, ale w ogóle nie ma to dla nich żadnego znaczenia. Tutaj dopiero zauważone zostają indywidualne cechy i niezwykłość „Cosia”.

Symbolika utworu niesie ogólne przesłanie, że nieważne są w życiu pozycje społeczne i wielkie pieniądze, ale to jaki jesteś dla siebie i innych. Wyraża się to w słowach końcowej piosenki: „Bo tylko jakość się liczy nie odgrywanie roli. W dobrym stylu i z klasą możesz swawolić do woli”. Na zakończenie były oczywiście pamiątkowe zdjęcia i oglądanie wystawy z wielkim zainteresowaniem.

OK

Wystawa prac konkursowych

POETYCKI WIECZÓR

W czwartkowy wieczór 28 września nad jezioro „Czyste” w Grodzisku Dolnym przybyła liczna grupa miłośników poezji i wolnych słuchaczy.

Przybyli m.in. koledzy i koleżanki poetki z łańcuckiego koła „Wena”, twórcy Podkarpackiej Izby Poetów działającej w WDK-owskim Klubie „Turkus”, znajomi i zaprzyjaźnieni poeci z poetyckiej grupy „Perła”, przedstawicielki MBP w Leżajsku i GBP w Grodzisku Dolnym, członkinie tutejszego Klubu Seniora i pobliscy mieszkańcy.

Bohaterką tego wieczoru była bowiem Jolanta Szal-Mach, poetka pochodząca z Łańcuta, a od 6 lat mieszkanka Ożanny. Należy ona do Koła Lirycznego „Wena” z Łańcuta, Poetów Podkarpacia „Perły” z siedzibą w Tryńczy oraz

Teatru Dramatycznego GOK w Kuryłówce.

Jej wielką pasją jest poezja, literatura i kaligrafia, której stara się poświęcać każdą wolną chwilę. Swoje wiersze publikowała w kilku czasopismach literackich i almanachach. Publikuje wiersze na kilku literackich portalach internetowych oraz prowadzi dwie strony z poezją na Facebooku. Dotychczas wydała trzy tomiki poezji: „Jesteś melodią mojego życia”, „W drodze” i „Zofia”. W ubiegłym roku zdobyła I miejsce na Międzynarodowym Spotkaniu Poetów „Wrzeczono” w Nowej Sarzynie.

W kameralnej scenografii i klimacie jesiennej przyrody w barwną podróż po romantycznych ścieżkach lirycznych strof poezji Jolanty Szal-Mach zabrała nas aktorka i koordynatorka Podkarpackiej Izby

Poetów – Danuta Pado.

Wysmakowana oprawa muzyczna wieczoru w wykonaniu duetu braci Wołowiec – Wojtka i Tomka również wzbudziła zachwyt przybyłych gości. Sama poetka dała się poznać publiczności jako mistrzyni malowanych piórem poetyckich rodzimych pejzaży pełnych zapachów łąki, lasów, wspomnień z dzieciennych lat i dojrzałych już nostalgii, uczuć do osób najbliższych czy cieni paryskich uliczek.

Wieczór upłynął w bardzo miłej atmosferze. Nie zabrakło przy tym akcentów muzycznych i wokalnych oraz występów kilku innych poetów. Jednym słowem, choć zimno, było swojsko i poetycko i ten wieczór na długo pozostanie w pamięci wszystkich uczestników.

OK

Złota Polska Jesień

**Jesień do nas przybyła
za lasów i gór
Szybko się zjawiała
jak słońce zza chmur
Szybko do nas przyszła
dużymi krokami
Na kilka tygodni
pozostanie z nami**

**O piękna jesieni
przepięknej urody
Przyniosłaś nam zimno
i jesienne chłody
Skąd masz takie farby?
Gdzieś ich kupowała?
Że liście na drzewach
żeś pomalowała**

**Musiałoby to wiele
wysiłku kosztować
Żeby każdy listek
ładnie pomalować
Wiedzę żem zdobyła w
Plastycznym Technikum
Bo przecież jesienią
mam pracy bez liku**

**Wszystko pomalować
na różne kolory
To trzeba pracować
ranki i wieczory
Nieraz trzeba nawet
całą noc pracować
Żeby bardzo szybko
wszystko pomalować**

**Henryk Joniec
Chodaczów**

Spotkanie z poezją Jolanty Szal-Mach

MOTOCYKLIŚCI W GRODZISKIEJ BIBLIOTECE

Motocykliści z leżajskiego klubu motocyklowego „WEHIKUŁ” byli gośćmi październikowego Wieczoru Głośnego Czytania jaki miał miejsce w Gminnej Bibliotece Publicznej w Grodzisku Dolnym.

Pasjonaci podróży motocyklowych przyjechali na spotkanie na dwóch kołach - pan Andrzej Sigda na motorze YAMAHA XVZ 1300 ROYAL STAR VENTURE, a pan Henryk Kuras na maszynie HONDA GL 1800 GOLD WING.

Wierszem o motocyklistach spotkanie rozpoczął pan Henryk. Następnie przedstawił ciekawą historię klubu. Leżajski Klub Motocyklowy „Wehikuł” został formalnie zarejestrowany jako stowarzyszenie zwykłe w 1998 roku, jako kontynuacja działalności nieformalnej grupy motocyklistów istniejącej od początku lat dziewięćdziesiątych (1991/1992). Nazwa klubu wzięła się ze skrócenia tytułu słynnego utworu „Wehikuł czasu” legendarnego zespołu „Dżem”. Pełny tytuł utworu wydawał się zbyt „psychodeliczny”, natomiast nazwa „Wehikuł” w pełni odpowiadała motocyklowemu

charakterowi klubu. Jak również na ówczesne czasy odzwierciedlała nasze maszyny - w przeważającej części zabytkowe, a obecnie nowo-

czesne wyposażone w różne gadżety.

Z kolei pan Andrzej opowiedział o wyprawach motocyklowych po kraju i po ca-

łej Europie oraz Azji, dokumentując swoje wypowiedzi wspaniałymi zdjęciami i filmikami. Jak podkreślał w rozmowie, klub nie zamyka się we własnym hermetycznym gronie, lecz jest otwarty na nowych członków - *Jeśli nie obce Ci są nasze ideały, przyłącz się do nas! Wiek, stan majątkowy, rodzaj motocykla nie ma znaczenia. Jeśli jesteś zainteresowany(a) - poczytaj nasz Statut LKM i skontaktuj się z nami.*

Uczestnicy wydarzenia mieli również jedyną w swoim rodzaju okazję by zapoznać i usiąść za kierownicą tych pięknych maszyn.

HL

Taka maszyna to marzenie niejednego nastolatka

Opowieści gości wysłuchano z wielką uwagą

SPOTKANIE AUTORSKIE Z GRZEGORZEM KASDEPKE

Spotkania autorskie są potrzebne zarówno pisarzom jak i czytelnikom. Są jedną z form popularyzacji literatury, służą promocji książek i ich twórców. Dają możliwość poznania ludzi pióra, uczą odbioru literatury, zachęcają do czytelnictwa, czasem także do podjęcia własnych prób pisarskich.

W środę, 27 września gościem w bibliotece był pan Grzegorz Kasdepke - pisarz, autor książek dla dzieci i młodzieży. Zaproszeni do udziału w spotkaniu, uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Grodzisku Górnym bardzo uważnie słuchali opowieści pana Grzegorza. Już w pierwszych chwilach autor nawiązał wspaniały kontakt z uczniami. Panowała przy-

jemna atmosfera. Podczas wizyty pan Grzegorz zaprezentował swoje książki oraz z przyjemnością odpowiadał na pytania dzieci. Na koniec dzieci ustawiły się w długiej kolejce po autografy. Spotkanie z autorem było dofinansowane ze środków Instytutu Książki w ramach ogólnopolskiego programu Dyskusyjny Klub Książki.

AS

W kolejce po autograf

GMINNA BIBLIOTEKA POLECA

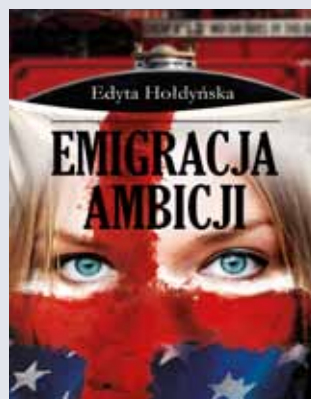

Kasia Marciniwicz, „W słoiku. Przetwory przez cały rok”, Publicat 2017.

„W tej książce otwieram przed Czytelnikami drzwiczki kredensu wypełnionego samymi smakołykami – na pół-

kach m.in. granola, mieszanki własnych przypraw, ulubione dressingi do sałat, słodkie kremy do grzanek i faszka najlepszego ajerkoniaku. Snuję też opowieści o przepastnej spiżarni, w której stoją słoje z konfiturami, kiszonkami, marynatami i przetworami mięsnymi. Według przedstawionych tu przepisów zrobisz domowe suszonki, wyborne buliony, pesto różnych smaków i wiele innych przetworów.

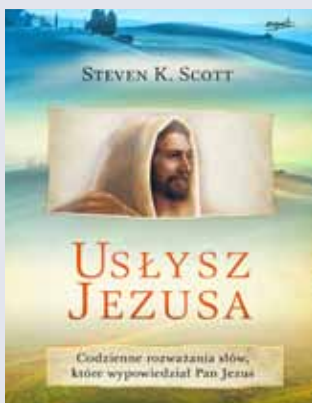
Wyciągnij z szuflady drewnianą łyżkę, ciemną od mieszania powideł, a z szafki szeroki gar z grubym dnem. Przygotujmy razem coś pysznego!” - Kasia Marciniwicz.

Edyta Hołdyńska, „Emigracja ambicji”, Zysk i S-ka 2017.

Młodzi, wykształceni i bez pieniędzy. To skoncentrowany obraz młodego pokolenia emigrantów. Tak zwanej nowej emigracji, która, co prawda może raz na miesiąc wrócić do Polski, bo połączenia lotnicze są tańsze i bardziej dostępne niż przed laty, ale wcale nie chce.

Wyjechali z kraju, bo nie było tu dla nich nadziei na godny byt, na dobrze płatną pracę i rozwój zawodowy. Niejednokrotnie musieli schować swoje ambicje do kieszeni, zakasać rękawy i zamiast karierą, zająć się harówką. Pracą w obcym kraju, gdzie upokorzenie i odmienne traktowanie przez rodzimych mieszkańców Zachodu zawsze kiedyś dawło o sobie znać. Jedni z tego powodu wrócili, inni mimo wszystko zostali, prawdopodobnie na zawsze. Wszyscy bezpowrotnie się zmienili. Warto poznać prawdziwe historie ludzi, którzy emigrację poznali od podszewki. Ludzi, którzy zawsze będą tęsknić. Na obczyźnie – za domem, w Polsce – za możliwościami wielkiego świata.

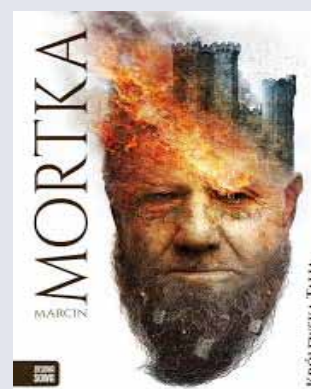
Steven K. Scott, „Usłysz Jezusa”, Esprit 2017.

Codziennie rozważania słów, które wypowiedział Pan Jezus. Steven K. Scott swoje modlitwy postanowił rozpoczynać od słów wypowiedzianych bezpośrednio przez

Pana Jezusa – skierowanych do Jego uczniów i do zwykłych ludzi – które zachowały się dla nas na kartach Ewangelii. Gdy autor zaczął je rozważać, szybko stały się dla niego źródłem modlitewnej inspiracji i ważną duchową lekcją.

W każdym słowie Jezusa Bóg zwraca się bezpośrednio do ciebie z miłością, prawdą, zrozumieniem i głębokim pokojem. Te słowa radykalnie zmieniają życie.

„Usłysz Jezusa” to niezwykle zapiski, niemal prywatne wiadomości Jezusa skierowane do nas. Pozwalają dostrzec i zrozumieć największy cud życia – to, że każdy z nas jest ukochanym dzieckiem Bó-
żym.

Marcin Mortka, „Królewska Talia”, Zielona Sowa 2017.

Mandylion to królestwo, które istnieje od tysięcy lat. Rządy w nim sprawuje król Duncan III. Służy mu wiernie czternaście rodów oraz zagadkowa kasta Pieśniarzy, dbająca o wewnętrzny porządek kraju. Całość spaja Królewska Talia – pradawny, tajemniczy artefakt, który narzuca posłuszeństwo zarówno rodowi, jak i Pieśniarzom. Spokojne życie mieszkańców królestwa

przerzywa nadejście Czerni. Niezbadała siła zmusza mieszkańców do ucieczki i szukania nowej ojczyzny. Ci, którzy uniknęli starcia z Czernią, przeprawiają się przez Wściekłe Morze do Taliadu, krainy rozbitej na trzy pomniejsze księstwa. Mandyliończycy podbijają ją bez trudu. Ale nowa ojczyzna skrywa więcej tajemnic, niż Mandyliończycy byliby w stanie przypuszczać. Młody Tankred z rodu Hanstarów odkrywa spisek skierowany przeciwko jego rodowi i wyrusza w podróż przez ziemie Taliadu w poszukiwaniu prawdy. Chce zapobiec rozłamom w królestwie. Na jego drodze stają straszliwe widma i śmiertelnie groźni Jastrzębi Rycerze, tajemnicze budowle i przedziwne postacie, które z czasem staną się jego sprzymierzeńcami. A wszystko otacza wszechobecna magia...

„Moje pomysły na dekoracje, modę, urodę, przekąski”, Zielona Sowa 2017.

Wspaniały poradnik dla każdej dziewczynki interesującej się modą i urodą! Wskazówki dotyczące projektowania ubrań, mnóstwo oryginalnych pomysłów na nietuzinkowe ozdoby, kosmetyki naturalne i smaczne przekąski.

COŚ SIĘ KOŃCZY, COŚ ZACZYNA...

Dobiegła końca realizacja projektu Erasmus+ Akcja 1. Mobilność edukacyjna w ZS im. prof. Franciszka Leji w Grodzisku Górnym, a rozpoczyna się realizacja następnego działania. Tym razem szkoła otrzymała dofinansowanie również w ramach projektu Erasmus+, ale jest to Akcja 2. Partnerstwa strategiczne, Współpraca szkół. Oznacza to, że podczas 2-letniej realizacji tego projektu Zespół Szkół z Grodziska Górnego będzie współpracował w dziedzinie kodowania, robotyki, nauk ścisłych, a także języka angielskiego z dwoma placówkami - z Włoch i Węgier.

Grupa 12 uczniów w towarzystwie opiekunów weźmie udział w dwukrotnej mobilności do placówki partnerskiej we Włoszech i na Węgrzech, gdzie przez kilka dni będą razem z rówieśnikami z tych państw wspólnie uczyć się, dzieląc się doświadczeniami i ra-

zem zdobywać wiedzę. Językiem komunikacji będzie język angielski. Podopieczni zaprzyjaźnionych szkół również odwiedzą placówkę w Górnym. Ich pobyt w naszym kraju potrwa kilka dni i zakończy się konkursem z robotyki w maju 2018 i 2019 roku.

Cały projekt został wsparty kwotą 93 450 euro, z czego nasza placówka otrzymała 33 620 euro, a pozostała kwota przeznaczona została dla wspomnianych partnerów. Środki te będą wykorzystane na podróże i pobyt za granicą uczniów i opiekunów, zakup niezbędnych pomocy do realizacji projektu, organizacji konkursów z robotyki oraz pozostałe potrzeby związane z projektem według uznania Dyrekcji szkoły oraz Organu Prowadzącego. Koordynowanie projektu podjęła się nasza placówka już na etapie wnioskowania.

Jeśli chodzi o dobiegający końca projekt to zrealizowane zostały wszystkie jego założenia. Głównym

celem było zdobycie dodatkowej wiedzy metodycznej nauczycieli języka angielskiego, aby wykorzystywać ją w pracy z uczniami oraz podniesienie kompetencji językowych pozostałych nauczycieli - uczestników szkoleń językowych, zaangażowanych w pracę z uczniami w dziedzinie robotyki, co wiąże się z udziałem w międzynarodowych konkursach, gdzie językiem komunikacji jest język angielski. Projekt bez wątpienia miał też pozytywny wpływ na bardzo dobry wynik uczniów na egzaminie gimnazjalnym z języka angielskiego. Uczniowie otrzymali dodatkowe wsparcie w formie konsultacji lub zajęć pozalekcyjnych.

Wizyta w szkole angielskiej i obserwacja zajęć była dobrą okazją do przyjrzenia się funkcjonowaniu placówki edukacyjnej w Wielkiej Brytanii. Kontakt z pedagogami z różnych stron świata dał możliwość wymiany poglądów, dzielenia się wiedzą i doświadczeniem oraz

nawiązania i utrzymywania kontaktów. Bardzo ciekawy program kulturalny przygotowany przez szkołę zarówno w Eastbourne jak i w Brighton oraz mieszkanie u rodzin goszczących wpłynęły na lepsze poznanie funkcjonowania wielokulturowego społeczeństwa brytyjskiego budując postawę tolerancji, otwartości i szacunku do przedstawicieli innych narodowości i kultur.

Kończąc realizację pierwszego projektu jego uczestnicy składają serdeczne podziękowania wszystkim zaangażowanym osobom oraz tym, którzy wspierali jego realizację.

*Barbara Sołga,
Stanisław Rydzik*

Erasmus+

NARODOWY PROGRAM ROZWOJU CZYTELNICTWA

W 2016 roku ruszył „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”, który dotyczy wspierania w latach 2016-2020 organów prowadzących szkoły oraz bibliotek pedagogicznych w zakresie rozwijania zainteresowań uczniów przez promocję i wspieranie czytelnictwa dzieci i młodzieży, w tym zakup nowości wydawniczych.

Dzięki udziałowi w tym projekcie biblioteka szkolna Zespołu Szkół im. Jana Pawła II wzbogaciła się o 391 wspaniałych pozycji książkowych. Wszystkie nowe książki znajdują się na wystawie w bibliotece i czekają już na swoich czytelników.

O TYM, JAK ŁATWO I SKUTECZNIE UCZYĆ SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH

Podstawowe pytanie, które zadają sobie nie tylko uczniowie, ale także ich rodzice brzmi: Jak efektywnie uczyć się języków obcych? Czy jest to w ogóle możliwe? Tak, ale należy pamiętać o kilku bardzo ważnych czynnikach, które odgrywają kluczową rolę w procesie uczenia się.

Przede wszystkim potrzebna jest wewnętrzna motywacja- uczeń musi chcieć się nauczyć. Musi uświadomić sobie, że w dzisiejszym świecie nie da się funkcjonować bez znajomości przynajmniej jednego języka obcego. Język angielski jest tym, do którego nauki uczniowie mają najlepszy i bezpłatny dostęp.

Poza tym, jako nauczycielka języka angielskiego z 14-letnim stażem, mogę stwierdzić, że języka obcego można uczyć się nie tylko efektywnie, ale proces ten może być także przyjemny. Wystarczy stosować konsekwentnie trzy zasady: systematyczność, różnorodność oraz równowagę.

Według starej, łacińskiej sentencji „Repetitio mater studio-

rum est” to powtarzanie (regularność, systematyczność) jest matką nauki. Dlatego najlepiej dzielić sobie materiał na mniejsze, łatwiejsze do zapamiętania partie i systematycznie je przyswajać. Nawet 20 minut dziennie przeznaczone na naukę języka obcego przyniesie wiele korzyści. Ważne jest, aby nie piętrzyć zaległości powodujących stres i zniechęcenie do dalszej nauki. Jeżeli wyznaczymy sobie cel adekwatny do naszych możliwości, czyli podzielimy materiał do nauki w taki sposób, który będzie dla nas najbardziej odpowiedni, to bardziej prawdopodobne jest, że osiągniemy sukces. Częste, małe sukcesy sprawią z kolei, że będziemy zadowoleni z siebie i nasza motywacja do nauki będzie stale rosła.

Procesowi nauki bardzo często towarzyszy niestety nuda. Różnorodność metod i technik pozwoli ją wyeliminować. Pomaga również naprzemiennie ćwiczenie czterech sprawności językowych, czyli: słuchania, czytania, pisanie i mówienia. Dwie pierwsze są sprawnościami receptywnymi, co oznacza, że

wiedza dociera do nas z zewnątrz. Umiejętność ustnego wypowiedzenia się i wypowiedzenia się na piśmie to z kolei sprawności produktywne, co oznacza, że stajemy się aktywnymi twórcami języka. Zatem ani jednych, ani drugich nie powinniśmy zaniedbywać, ponieważ stanowią one ważny element komunikacji. Polecam jednego dnia przeczytać ciekawy tekst, kolejnego obejrzeć film z napisami, trzeciego napisać krótki tekst, aby czwartego dnia samodzielnie powiedzieć choćby kilka zdań na interesujący nas temat w docelowym języku obcym.

Uczenie się języka to nie tylko uczenie się go w klasie, czy żmudne powtarzanie listy słówek. To spędzanie czasu z językiem również poza szkołą poprzez słuchanie audycji radiowych, czytanie tekstów, słuchanie piosenek, oglądanie filmów i programów, czy w końcu rozmawianie ze znajomymi w tym języku, którego uczeń chce się nauczyć. Bardzo lubianym przez moich uczniów rozwiązaniem jest aplikacja BBC- Learn English Through News. Można tam znaleźć sześciominu-

towe nagrania audio oraz filmiki wraz z transkrypcją. Zakres tematyczny materiałów jest tak szeroki, że z pewnością każdy znajdzie coś dla siebie. Nawet jeżeli uczeń nie jest jeszcze w stanie wyprodukować wypowiedzi w danym języku powinien się nim otaczać. W dzisiejszych czasach nie jest to trudne. Internet jest bogaty w ciekawe zasoby do nauki języków obcych. Wystarczy tylko umiejętnie po nie sięgnąć.

Równowaga pomiędzy świadomym uczeniem się ukierunkowanym na osiągnięcie sukcesu, a językową rekreacją, czyli aktywnością, która jest przede wszystkim przyjemna jest bardzo istotna, aby nie popadać ze skrajności w skrajność. Uczenie się gramatyki, fonetyki oraz wzbogacanie słownictwa poprzez wykonywanie wielu ćwiczeń lub czytanie specjalistycznych materiałów jest bardzo ważne, jednak powinno przebiegać w sposób, który dla danego ucznia jest przyjemny. Można to osiągnąć poprzez wybieranie źródeł związanych z zainteresowaniami ucznia. Każdy nastolatek lubi słuchać muzyki, co może wykorzystać w procesie uczenia się języka obcego, na przykład poprzez tłumaczenie tekstu ulubionej piosenki i jego samodzielną interpretację.

Podsumowując, efektywna nauka języka obcego jest możliwa i może być przyjemna. Wytrwałość i samodyscyplina z pewnością doprowadzą każdego do sukcesu i to nie tylko w uczeniu się. Dla mnie samodyscyplina to sposób myślenia, dzięki któremu kontroluję drogę do wyznaczonego sobie celu. Każdemu uczniowi polecam za cel obierz nauczanie się języka obcego i wytrwale do niego dąż.

Barbara Solga

Obchody Europejskiego Dnia Języków

W SALI EDUKACYJNEJ „OGNIK”

W ramach projektu Działaj Lokalnie X „Pierwsza pomoc ratunek dla życia”, w dniu 9 października 2017r. najstarsi uczniowie oddziału przedszkolnego oraz klas 1-3 Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Wólce Grodzkiej wyjechali na wycieczkę do Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej w Łańcucie

Pod fachową opieką strażaka w sali edukacyjnej „Ognik” dzieci uczestniczyły w warsztatach z zakresu bezpieczeństwa przeciwpożarowego. Poznały przyczyny i skutki zagrożeń, z jakimi mogą spotkać się na co dzień w życiu. Dowiedziały się, czym zajmują się strażacy w codziennej pracy, o ich zaangażowaniu i odwadze. Dzieci miały

okazję zobaczyć bezpośrednio różnorodny sprzęt strażacki i jego działanie w praktyce. Zapoznały się z instrukcją przeciwpożarową, działaniem różnych rodzajem gaśnic, hydrantów i czujników tlenu węgla. Uczestniczyły w praktycznych ćwiczeniach ewakuacyjnych, powiadały służby ratownicze o zagrożeniach, uczyły się udzielać pierwszej pomocy. Miały też okazję zobaczyć bezpośrednio pracę dyspozytora na stanowisku pracy oraz strażaków w wozach strażackich przyjeżdżających i wyjeżdżających do akcji. Zainteresowanie tematyką zajęć było niemałe, a zdobytą wiedzę dzieci mogły podzielić się z domownikami. Dziękujemy wszystkim osobom, które przyczyniły się do

W razie potencjalnego zagrożenia dobrze jest wiedzieć jak się zachować

zrealizowania tematyki przeciwpożarowej w realnym środowisku edukacyjnym.

Nauczyciele i Dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Wólce Grodzkiej

Projekt dofinansowano ze środków programu „Działaj Lokalnie X” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez

Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce oraz Fundacją Fundusz Lokalny w Leżajsku – Ośrodek Działaj Lokalnie.

DZIEŃ PIECZONEGO ZIEMNIAKA

Już po raz kolejny korzystając z gościnności państwa Elżbiety i Andrzeja Lejów, uczniowie i dzieci przedszkolne ze Szkoły Podstawowej w Laszczynach wraz z nauczycielami dzień ten spędzili w przepięknie położonym „Siedlisku – Cztery Drogi”.

Niezmiernie ucieszył wszystkich fakt, iż po dość chłodnym poranku wyjrzało słoneczko, które ogrzewało uczestników licznych zabaw i konkurencji ruchowych. Gdy ziemniaki piekły się w ognisku przygotowanym przez p. Andrzeja, bohater dnia „Pan Ziemniak” opowiedział swoją historię, zanim znalazł się na naszych stołach. Wymienił również wiele innych określeń, którymi go nazywają w naszym kraju tj. od znanego kartofla poprzez pyry,

pyrki, knule, grule, bulwy i inne. Wiele radości sprawiła wszystkim obecnym „Jesienna” kolekcja mody zaprezentowana na okazałych schodach przez przedstawicieli klas 0-3. Po degustacji upieczonych już ziemniaków z serkiem, z masłem oraz

pieczonego chleba i wypiciu hektolitrowej pysznej herbaty ugotowanej przez p. Elę, nadeszła pora na kolejny punkt dnia.

Był to pokaz wstępnej obróbki ziemniaka do przygotowania licznych potraw, w wykonaniu pań nauczycielek, za-

chwalających jego wartości odżywcze dla organizmu. Doskonałym sposobem na wyciszenie się po tak mile spędzonym dniu były wykonane przez dzieci „Cudaki – Ziemniaki”, które po powrocie zostały wyeksponowane na korytarzu szkolnym. Jeszcze raz wszyscy DZIĘKUJEMY !!!

B. Kusy

Dobre humory nie opuszczały uczestników pikniku

ŚWIĘTO PATRONA I DZIEŃ EDUKACJI

„Jesteście tyle warci, ile warte jest wasze serce...” - to motto tegorocznych obchodów uroczystości Święta Patrona i Dnia Edukacji Narodowej.

Rozpoczęły się one Mszą świętą, w której uczestniczyli nauczyciele, dyrekcja, pracownicy szkoły i zaproszeni goście. Po niej miała miejsce uroczysta akademia. Na jej wstępie, po krótkim przemówieniu okolicznościowym, dyrektor szkoły Halina Gdańska wręczyła nauczycielom nagrody za szczególne osiągnięcia w pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Po części oficjalnej uczniowie zaprezentowali swój program artystyczny, prowadzony przez przewodniczącą szkoły Klaudję Trojnar i Jakuba Romanowskiego. We wzruszającym montażu słowno-muzycznym uczniowie wspominali osobę św. Jana Pawła II, jego nauczanie, życie pełne

wiary, nadziei i miłości. Druga część programu artystycznego została poświęcona upamiętnieniu święta polskiej szkoły, nauczycieli, pracowników szkoły. Wystąpili w niej najmłodszy uczniowie. Rozpoczęli od pięknego poloneza - tańca, w którym gracji ruchów towarzyszą dostojne kroki. Pierwszoklasiści wspólnie poradzili sobie z tym

trudnym zadaniem. Były również wiersze, piosenki.

Na pochwały zasłużyli nie tylko najmłodszy uczniowie szkoły. Pięknie zaprezentowali się w programie artystycznym również gimnazjaliści, wykazując się zdolnościami recytatorskimi i wokalnymi. Szczególnych wrażeń i wzruszeń dostarczyli nam soliści – Szymon Gdański, Aneta Bursz-

ta, Patryk Dzierga oraz chór szkolny, prowadzony przez p. Alicję Dubiel. Całość uroczystości uświetniała również barwna dekoracja sali, wykonana przez p. Lidzię Pikulę. Akademię tradycyjnie zakończyły życzenia dla nauczycieli w dniu ich święta oraz wręczenie kwiatów.

R.Gąsiorek

Akademia w wykonaniu młodzieży

FASCYNUJĄCY ŚWIAT TECHNIKI

W dniu 6 października uczniowie klas V i VI z Zespołu Szkół w Grodzisku Dolnym i Grodzisku Gór-

nym, wzięli udział w IV Festiwalu Techniki zorganizowanym przez Zespół Szkół Technicznych w Leżajsku.

Wychowankowie z dużym zainteresowaniem oglądali wystawy i pokazy przygotowane przez starszych kolegów prezentujących różne zawody i specjalności. Zwiedzali pracownie i warsztaty szkolne wyposażone w no-

woczesny sprzęt mający zastosowanie w przemyśle.

Była to wspaniała lekcja inspirowana do zdobywania wiedzy z różnych dziedzin współczesnej techniki - dziedzin, które decydują o postępie i rozwoju technologicznym naszego kraju.

S.Stępnik

Na uczestników czekały liczne atrakcje

W świecie techniki

O ODPOWIEDZIALNOŚCI NIELETNICH

Zagadnienie powyższe reguluje Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich (w skrócie: upn) z dnia 26 października 1982 roku (Dz.U. z 2016 r. poz. 1654), której głównym celem jest podejmowanie działań zmierzających do przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich i stwarzania warunków powrotu do normalnego życia nieletnim, którzy popadli w konflikt z prawem bądź z zasadami współżycia społecznego.

Przewidziane w ustawie działania podejmuje się w wypadkach, gdy nieletni:

- wykazuje przejawy demoralizacji – wtedy przepisy upn stosuje się w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji, w stosunku do osób, które nie ukończyły lat 18,
- lub gdy nieletni dopuści się czynu karalnego – wtedy przepisy ustawy stosuje w – wobec osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu lat 13, ale nie ukończyły lat 17.

Ponadto ustawa ma zastosowanie w zakresie wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych - w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby lat 21.

Przez czyn karalny rozumie się czyn zabroniony jako przestępstwo lub przestępstwo skarbowe albo niektóre z wykroczeń (ściśle wymienione w ustawie).

Natomiast o demoralizacji nieletniego mogą świadczyć takie okoliczności jak (przykładowo wymienione w ustawie): naruszanie zasad

współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego (w tym wykroczenia, które nie stanowi czynu karalnego w myśl wyżej podanej definicji), systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włość, udział w grupach przestępczych lub każde inne zachowanie nieletniego, sprawiającego problemy natury wychowawczej czy stanowiące o niedostosowaniu społecznym nieletniego.

Należy przy tym pamiętać, że każdy kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkoły, sądu rodzinnego, Policji lub innego właściwego organu.

Natomiast każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję.

Sąd rodzinny (właściwy ze względu na miejsce zamieszkania nieletniego) prowadzący postępowanie w sprawie nieletniego ma kierować się przede wszystkim jego dobrem, dążąc do osiągnięcia korzystnych zmian w osobowości i zachowaniu się nieletniego oraz zmierzając w miarę potrzeby do prawidłowego spełniania przez rodziców lub opiekuna ich obowiązków wobec nieletniego, uwzględniając przy tym interes społeczny.

W postępowaniu z nieletnim bierze się pod uwagę osobowość nieletniego, a w szcze-

gólności wiek, stan zdrowia, stopień rozwoju psychicznego i fizycznego, cechy charakteru, a także zachowanie się oraz przyczyny i stopień demoralizacji, charakter środowiska oraz warunki wychowania nieletniego.

W wyniku prowadzonego wobec nieletniego postępowania Sąd rodzinny może:

- 1) udzielić upomnienia;
- 2) zobowiązać do określonego postępowania, a zwłaszcza do naprawienia wyrządzonej szkody, do wykonania określonych prac lub świadczeń na rzecz pokrzywdzonego lub społeczności lokalnej, do przeproszenia pokrzywdzonego, do podjęcia nauki lub pracy, do uczestniczenia w odpowiednich zajęciach o charakterze wychowawczym, terapeutycznym lub szkoleniowym, do powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach albo do zaniechania używania alkoholu lub innego środka w celu wprowadzania się w stan odurzenia;
- 3) ustanowić nadzór odpowiedzialny rodziców lub opiekuna;
- 4) ustanowić nadzór organizacji młodzieżowej lub innej organizacji społecznej, zakładu pracy albo osoby godnej zaufania - udzielających poręczenia za nieletniego;
- 5) zastosować nadzór kuratora;
- 6) skierować do ośrodka kuratorskiego, a także do organizacji społecznej lub instytucji zajmujących się pracą z nieletnimi o charakterze wychowawczym, terapeutycznym lub szkoleniowym, po uprzednim porozumieniu się z tą organizacją lub instytucją;
- 7) orzec zakaz prowadzenia pojazdów;
- 8) orzec przepadek rzeczy uzyskanych w związku z popełnieniem czynu karalnego;
- 9) orzec umieszczenie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym albo w rodzinie

zastępczej zawodowej, która ukończyła szkolenie przygotowujące do sprawowania opieki nad nieletnim;

10) orzec umieszczenie w zakładzie poprawczym;

11) zastosować inne środki zastrzeżone w niniejszej ustawie do właściwości sądu rodzinnego, jak również zastosować środki przewidziane w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym.

Sąd rodzinny może również w ramach dążenia do umacniania funkcji opiekuńczo – wychowawczej i poczucia odpowiedzialności rodzin za wychowanie nieletniego:

- 1) zobowiązać rodziców lub opiekuna do poprawy warunków wychowawczych, bytowych lub zdrowotnych nieletniego, a także do ścisłej współpracy ze szkołą, do której nieletni uczęszcza, poradnią psychologiczno-pedagogiczną lub inną poradnią specjalistyczną, zakładem pracy, w którym jest zatrudniony, oraz lekarzem lub zakładem leczniczym;
- 2) zobowiązać rodziców lub opiekuna do naprawienia w całości lub w części szkody wyrządzonej przez nieletniego.

Ponadto Sąd może zwrócić się do właściwych instytucji państwowych lub społecznych oraz jednostek samorządowych o udzielenie niezbędnej pomocy w poprawie warunków wychowawczych, bytowych lub zdrowotnych nieletniego.

Szczególnym rodzajem orzeczeń, które sąd może wydać wobec nieletniego w razie stwierdzenia u niego upośledzenia umysłowego, choroby psychicznej lub innego zakłócenia czynności psychicznych bądź nałogowego używania alkoholu albo innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, jest możliwość orzeczenia umieszczenia nieletniego w szpitalu psychiatrycz-

nym lub innym odpowiednim zakładzie leczniczym. Jeżeli zachodzi potrzeba zapewnienia nieletniemu jedynie opieki wychowawczej, sąd może orzec umieszczenie go w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, a w przypadku, gdy nieletni jest upośledzony umysłowo w stopniu głębokim i wymaga jedynie opieki - w domu pomocy społecznej.

Ponadto zgodnie z art. 30 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2017 poz. 783) sąd rodzinny (prowadząc postępowanie w trybie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich) może skierować niepełnoletnią osobę uzależnioną na przymusowe leczenie i rehabilitację.

Przy czym w toku postępowania zachodzi konieczność stwierdzenia u danej osoby uzależnienia od środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych (tzw. dopalaczy) Postępowanie w powyższym zakresie sąd może wszcząć z urzędu, ale również na wniosek przedstawiciela ustawowego (rodziców lub prawnego opiekuna), krewnych w linii prostej, rodzeństwa lub faktycznego opiekuna osoby uzależnionej. Czasu przymusowego leczenia i rehabilitacji nie określa się z góry, nie może on być jednak dłuższy niż 2 lata. Jeżeli osoba uzależniona ukończy 18 lat, przed zakończeniem przymusowego leczenia lub rehabilitacji, sąd rodzinny może je przedłużyć na czas niezbędny do osiągnięcia celu leczenia lub rehabilitacji, łącznie nie dłużej niż 2 lata.

**Sędzia Sądu Rejonowego
w Leżajsku
Anna Lasek**

CIEPŁO... CIEPLEJ... GORAĆO!

Gdyby nasza planeta nie miała atmosfery średnia temperatura zamiast +15°C wynosiłaby -18°C. Zawarte w powietrzu gazy - głównie dwutlenek węgla, para wodna i metan działają jak kołderka zatrzymując ciepło przy powierzchni Ziemi, a im grubsza kołdra, tym pod nią cieplej.

Obserwując pogodę za oknem można czasem zwątpić, czy klimat rzeczywiście się ociepla. Ostatnia zima poczęstowała nas mrozem, wiosna kaprysiła z nadzieściami, a chłodny i deszczowy lipiec rozczarował nie tylko wczasowiczów. Jednak pomiary wskazują, że temperatura na Ziemi rośnie – w ciągu ostatnich stu lat podniosła się o 0,8 °C, co może się wydawać niewiele, ale już przy wzroście o 4 stopnie poziom oceanów zasilanych topniejącym lodem byłby wyższy o 70 m – wówczas na przykład Warszawa stałaby się miastem nadmorskim.

Żeby wyobrazić sobie czarny scenariusz skutków wzrostu temperatury wystarczy proste rozumowanie: słupki termometrów idą w górę - topi się lód Arktyki, Antark-

tydy i lodowce górskie, morza wkraczą na ląd odbierając ziemi uprawne, nieruchomości, całą infrastrukturę, mieszkania i miejsca pracy zmuszając ludzi do przesiedleń. Skoro zrobi się cieplej, to tam, gdzie już było gorąco zabraknie warunków do życia – susza i głód wypędzą tubylców w rejony, gdzie jeszcze jest znośnie. Dotknie to chociażby Afrykę i całe śródziemnomorskie południe Europy, skąd ludność będzie się przemieszczać na północ. Rozpacz i desperacja są motorem agresji, więc nie obeszło by się bez konfliktów i wzrostu przestępczości będących w tym wypadku najczęściej po prostu walką o przeżycie. Wyższe temperatury to konieczność przestawienia się rolnictwa na uprawę roślin do nich przystosowanych, o ile jeszcze będzie je czym nawadniać. Przykładowo w Polsce zamiast ziemniaków pewnie kukurydza, a może oliwki i owoce cytrusowe? Za to nie można zakładać, że rolnictwo wkroczy na obszary okołobiegunowe, bo do rozwoju roślin, oprócz odpowiedniej temperatury potrzeba przede wszystkim dużo światła. Jeśli zmia-

ny klimatu będą szybko postępować, to flora i fauna nie zdołają się do nich przystosować w tak krótkim czasie - nastąpi wielkie wymieranie, więc nie ma co liczyć, że przed głodem uchroni w razie czego wypad do lasu na jagody, czy na polowanie, a zresztą lasu też już może nie być, bo każde drzewo potrzebuje kilkaset litrów wody dziennie, której przy wyższych temperaturach jest w glebie za mało. Zwiększony obszar oceanów też nie sypnie bogactwem ryb i owoców morza, gdyż zakwaszenie wód dwutlenkiem węgla niszczy plankton roślinny będący podstawą morskich łańcuchów pokarmowych. Jakby tego wszystkiego było mało, wszelkie zarazy i pasożyty typowe dla rejonów tropikalnych szybko skolonizują nowe obszary dopadając tam ludzi kompletnie na nich nieodpornych. W całym tym zamieszaniu poradzą sobie tylko szczury.

Tak wygląda pesymistyczna wersja, ale żeby nie straszyć należy dodać, że ewentualny kataklizm według tego schematu najwcześniej pod koniec stulecia (bezdzienni mogą spać spokojnie), albo później, a może wcale, jeże-

li ludzkość zdąży z opamiętaniem.

O zmianach klimatycznych spowodowanych spalaniem paliw kopalnych zaczęło się mówić w latach 80-tych XX wieku. Od tamtej pory śledzę doniesienia na ten temat i o ile jeszcze kilka lat temu trafiały się opinie kwestionujące wpływ ludzkości na efekt cieplarniany lub wręcz prognozujące nadciągające globalne zlodowacenie, to w ostatnim czasie takie głosy zamilkły. Niedawno natrafiłam na informację, że w Stanach Zjednoczonych zdemaskowano grupę naukowców, którzy głosili takie poglądy na zamówienie przemysłu naftowego, oczywiście za sowitą opłatą.

Wzrost temperatury jest niepodważalnym faktem i nie da się zaprzeczyć, że pokrywa lodowa Ziemi maleje w drastycznym tempie, co widzą i na bieżąco monitorują satelity. Głównym winowajcą pozostaje dwutlenek węgla, który uwalnia się podczas każdego spalania i rozkładu. Dopóki ludzkość nie odkryła korzyści z wydobywania paliw kopalnych, jego ilość w powietrzu pozostawała w równowadze. Od tamtej pory rośnie. Dokładamy do tego pieca jeszcze na inne sposoby. Może wydać się śmieszne, ale podczas procesów trawiennych u zwierząt przeżuwających tworzy się inny składnik „kołderki”- metan, a więc bydłonce bąki psują powietrze nie tylko smrodem. To nie te czasy, gdy gospodarz trzymał jedną lub dwie krowy. Dziś, aby Amerykanie mogli się raczyć ulubionymi stekami skąpa hodowla bydła wpływa na zjawiska klimatyczne. Problemem z ociepleniem klimatu jest to, że jeśli zostanie zapoczątkowane, dalej samo już będzie się napędzać i potęgować. Dlaczego? Po pierwsze: woda

intensywniej paruje w wyższej temperaturze, a więc im cieplej, tym więcej pary w atmosferze, a jako gaz cieplarniany podnosi temperaturę, czyli dalej zwiększa parowanie. Po drugie: olbrzymie obszary północnej części Ameryki i Syberii (25% wszystkich gruntów), blisko koła podbiegunowego to wieczna marzłota, gdzie podczas krótkiego lata rozmraża tylko wierzchnia warstwa ziemi. Roztopienie wiecznej zmarzliny uwolni do atmosfery gigantyczne ilości metanu. Jego olbrzymie złoża znajdują się także w dnie Pacyfiku, uwięzione tam, dopóki woda nad nimi nie stanie się zbyt ciepła.

Czas przejść do bardziej optymistycznych scenariuszy, o ile można uznać nawalnice za jakieś pocieszenie. Zdarzają się coraz częściej, można rzec, że jesteśmy z nimi oswojeni (póki to nie nam spadają dachy z domów), latem co rusz oglądając w TV krajobrazy po burzy. Klimatolodzy są zgodni, że gwałtowność lub długotrwałość ekstremalnych zjawisk (burze, ulewy, susze, huragany, tornada) występujących z tak dużą częstotliwością świadczy o nadmiarze energii w atmosferze (ciepło), która niestety rozładowuje się poprzez różne skrajności. Mimo wszystko da się to jakoś przetrwać, bo w końcu są obszary na świecie, gdzie choćby trąby powietrzne są normalną cechą klimatu (np. w środkowej części USA), trzeba więc nauczyć się, jak się przed nimi chronić, aby ująć z życiem i zminimalizować szkody.

Co do tego, jak będzie wyglądał klimat w środkowej Europie za jakiś czas nie ma jeszcze pełnej jedynomyślności, czyli na dwoje babka wróżyła. Tak jak nie da się trafnie przewidzieć długoterminowej pogody, tak i nie wiadomo do

końca, jakie zmiany dotkną nasze cztery pory roku. Na pewno będzie inaczej i niezbyt stabilnie. Jedną z teorii bazująca na symulacjach komputerowych prognozuje gorętsze lata i deszczowe, bezśnieżne zimy, co ostatnio się potwierdziło. Jednak nie jest wykluczone, że skutkiem globalnego ocieplenia będzie paradoksalnie ochłodzenie się klimatu w naszym rejonie, którego oblicze do tej pory kształtowały lody arktyczne oraz ciepły prąd morski-Golfstrom. Bierze on swój początek w strefie równikowej, skąd niesie do wybrzeży Europy nagrzane masy wody ocieplając powietrze i zwiększając parowanie Atlantyku. To dzięki niemu na zachodnich krańcach kontynentu zimy są łagodne, a tworzące się chmury deszczowe suną na wschód docierając także do Polski. Jednak Golfstrom słabnie z powodu topnienia Arktyki. Gdyby całkiem zanikł, dotychczasowa średnia roczna temperatura polskich nizin wynosząca około +8 °C spadłaby aż o 5-10 stopni, a to już prawie epoka lodowcowa.

Zmian klimatu nie da się powstrzymać, bo świat nie jest gotowy zrezygnować z dnia na dzień z węgla, ropy i gazu. Każdy z nas chce mieć czym jeździć, musi zimą ogrzać mieszkanie i korzystać z prądu pochodzącego niestety głównie z elektrowni węglowych. Co jakiś czas odbywają się światowe szczyty klimatyczne, aby nakłonić państwa do zaciskania pasa, czyli redukcji emisji gazów cieplarnianych. To oznacza koszty w gospodarce i straty koncernów energetycznych. Nadzieja jednak jest, bo technologie produkcji urządzeń odnawialnych źródeł energii są coraz bardziej zaawansowane, coraz bardziej wydajne i co najważniejsze - coraz tańsze. Niedawno koszt wy-

tworzenia energii słonecznej spadł poniżej ceny produkcji prądu z konwencjonalnych źródeł. Ta wiadomość spowodowała między innymi zaprzestanie rozpoczętej budowy elektrowni węglowej w Indiach - zamiast niej powstanie słoneczna. Na energię odnawialną stawiają Chińczycy do tej pory rozkręcając gospodarkę węglem i tak zapaskudzając powietrze, że maska stała się niezbędnym wyposażeniem każdego mieszkańca miasta. Bogate kraje arabskie „siedzące” na złożach ropy wietrzą interes - słońca na pustyniach nie brakuje, a tania energia może umożliwić energożerne odsalanie wody morskiej w celach rolniczych. Zapobiegliwie przewidują, że boom na energię odnawialną może w przyszłości pozbawić je krociowych zysków ze sprzedaży ropy.

U nas coraz więcej indywidualnych gospodarstw domowych inwestuje w instalacje OZE ciesząc się ze znacznych oszczędności i zmniejszając w ten sposób emisję kłopotliwych dla klimatu gazów. Włodarzom krajowej gospodarki marzy się, że wkrótce ludność przesiądzie się w elektryczne samochody rozwiązując w miastach problem smogu. Jednak nie mniejszy to emisji dwutlenku węgla, dopóki źródłem prądu pozostanie węgiel.

Śnieżne i mroźne zimy cieszą chyba tylko dzieci i narciarzy, podczas gdy reszta z niepokojem zagląda w rachunki za ogrzewanie, a ślizgawka na drogach spędza kierowcom sen z powiek. Jednak pewnie bylibyśmy gotowi kochać kapryśną i niepraktyczną zimę w zamian za gwarancję, że klimatyczne perturbacje nas ominą. Oczywiście, gdybyśmy mieli taki wybór.

Małgorzata Majka

POSTAW NA BEZPIECZNĄ JAZDĘ ZIMĄ

Zima zbliża się wielkimi krokami, a mroźne poranki są już rzeczywistością. Coraz częściej będą więc pojawiały się trudności i kłopoty z uruchomieniem pojazdu. Warunki na drogach wkrótce też znacznie się pogorszą śliskie nawierzchnie, śnieg czy lód, a do tego szybko zapadający zmrok nie służą bezpieczeństwu. Zwróć uwagę na 10 elementów, które warto jest sprawdzić w samochodzie przed zimą, aby uniknąć problemów z odpaleniem silnika oraz by zwiększyć bezpieczeństwo swoje i innych użytkowników dróg.

1. Akumulator

Przed zimą warto zlecić warsztatowi wykonanie testu akumulatora odpowiednim urządzeniem. Po nim będziemy wiedzieć w jakim stanie mamy akumulator. Zaciski akumulatora należy oczyścić i konserwować, jednak trzeba pamiętać o kolejności ich odłączania i podłączania.

2. Świece żarowe i zapłonowe

Zużyte świece żarowe mogą być przyczyną tego, że zimą silnik naszego auta nie zapali lub uruchomimy go po długiej walce. Dlatego warto sprawdzić ich stan przed spadkami temperatur. Niestety, sami niewiele tutaj możemy zrobić i kontrolę należy zlecić warsztatowi. Z kolei świece zapłonowe podlegają okresowej lub po określonej ilości przejechanych kilometrów wymianie. Pamiętajmy o przewodach wysokiego napięcia. Należy sprawdzić, czy nie są popękane, nie mają przebić, nie reagują przebicciem na wilgoć. Jeżeli zauważy się którykolwiek z tych objawów, należy przewody wymienić na nowe przy zakupie trzeba zwrócić uwagę na datę produkcji, jest ona istotna z punktu widzenia

trwałości przewodów w przyszłości.

3. Hamulce

Układ hamulcowy jest jednym z najważniejszych systemów mechanicznych w samochodzie. Przed zimą należałoby sprawdzić stan rozkładu sił hamowania (oś przednia i tylna) oraz rozkład sił na poszczególne koła. Jest to istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa kierującego, stanowi o możliwie krótkiej drodze hamowania.

Warto również zwrócić uwagę na stan okładzin, płyn hamulcowy, przewody hamulcowe. Jeśli będą mocno skorodowane, lepiej je wymienić. Wilgoć, sól i chemia, jaką będą posypywane ulice przez kilka najbliższych miesięcy, przyspieszą proces korozji. To z kolei może być powodem przerwania przewodów w trakcie hamowania, a co za tym idzie nagłej utraty hamulców.

Bagatelizowanie i nieusuwanie usterek układu hamulcowego może doprowadzić do wydłużenia się czasu reakcji systemu hamowania, osłabienia działania układów ABS/ESP, utratę przyczepności.

4. Światła

Należy sprawdzić stan i ustawienie świateł w pojeździe oraz ewentualne usterki usunąć. Zwrócić uwagę na ustawienie świateł aby prawidłowo oświetlały drogę i jednocześnie nie oślepiały innych użytkowników.

Wymianę żarówek trzeba regularnie sprawdzać we własnym zakresie, czy wszystkie świecą, a w razie potrzeby uzupełniać braki w oświetleniu. By przedłużyć życie żarówek, należy włączać światła dopiero po kilku sekundach od włączenia silnika, a wyłączać przed wyłączeniem silnika, tak zmniejszymy narażenie ich na skoki napięcia.

5. Pasek klinowy i alternator Zaleca się sprawdzenie jako-

ści paska klinowego, czy przykładkiem nie posiada pęknięć poprzecznych i wzdłużnych. W razie konieczności trzeba go wymienić lub zlecić wymianę mechanikowi. Należy również wykonać podstawowy pomiar prądu ładowania alternatora oraz jakość połączeń przewodów z alternatora do akumulatora oraz do rozrusznika.

6. Płyn chłodniczy

Przed zimą trzeba sprawdzić temperaturę zamarzania płynu i w razie potrzeby wymienić go na nowy lub obniżyć temperaturę krzepnięcia poprzez dolanie koncentratu płynu chłodniczego.

7. Wycieraczki i płyn do spryskiwaczy

Pierwsze sygnały świadczące o zużyciu się piór wycieraczek to rozmazana/zamglona powierzchnia szyby po wykonaniu cyklu pracy wycieraczek. W naszych warunkach klimatycznych, korzystając całorocznie z samochodu, należy je wymieniać przynajmniej raz w roku. Jeśli robiliśmy to na wiosnę, obejrzymy dokładnie, czy pióra nie są rozwarstwione lub popękane. Powinniśmy też dokonać wymiany płynu do spryskiwaczy na odporny na zamarzanie (potocznie mówiąc: zimowy). Powód jest oczywisty: mamy spadki temperatur poniżej zera.

8. Zawieszenie

Zwracajmy uwagę na prowadzenie pojazdu, hałasy dochodzące z zawieszenia, ściąganie pojazdu z toru jazdy, to wszystko powinno nas skłaniać do skontrolowania

i ustalenia przyczyn takiego zachowania.

Niesprawne działanie zawieszenia i układu kierowniczego może doprowadzić do braku stateczności pojazdu.

Nie zapominajmy o amortyzatorach, które dbają o przyczepność kół podczas jazdy.

9. Filtr powietrza

Filtr powietrza może niekiedy trzeba wymienić przed zimą, jednak częstotliwość jego wymiany zależy od warunków drogowych, w jakich korzystamy z samochodu. Warto jednak przed zimą zajrzeć do niego.

10. Ciśnienie w oponach

W okresie wymiany ogumienia na zimowe, zapewne uzupełnione będzie ciśnienie wg danych dla danego modelu. Z reguły takie dane znajdują się w postaci naklejanych informacji przez producenta na słupkach lewym i prawym oraz po wewnętrznej stronie klapki wlewu paliwa.

Częstotliwość sprawdzania ciśnienia zależy od własnych potrzeb, jak obciążonym autem będziemy jeździć, jak dużo jeździmy, większych zmian temperatur zewnętrznych. W niektórych modelach klasy średniej i wyższej zamontowane są czujniki kontroli ciśnienia w ogumieniu, zapewniają one stabilność tego wskaźnika, informując kierowcę o spadkach ciśnienia w ogumieniu.

Nieprawidłowy poziom ciśnienia w oponach powoduje zmniejszenie przyczepności, wydłużenie drogi hamowania i zwiększa ryzyko eksplozji opony. Przyczynia się również do większego spalania.

źródło: Internet

PRODUCENT OLEJÓW TŁOCZONYCH NA ZIMNO

Robert Kochman
P.P.H. Owita
Grodzisko Dolne 688a
tel. 888 897 294
880 176 177
www.owita.pl
e-mail: info@owita.pl

CENNIK:

Olej lniany:	250 ml - 12 zł
	500 ml - 20 zł
Olej rzepakowy:	500 ml - 15 zł
Olej kokosowy:	200 ml - 12 zł
	500 ml - 25 zł
Olej z czarnuszki:	100 ml - 22 zł
	250 ml - 45 zł
Olej z ostropestu:	100 ml - 10 zł
	250 ml - 20 zł
Olej z wiesiołka:	100 ml - 22 zł
	250 ml - 45 zł
Olej z pestek dyni:	100 ml - 15 zł
	250 ml - 30 zł
Olej słonecznikowy:	500 ml - 15 zł
Olej konopny:	250 ml - 25 zł
	500 ml - 45 zł

Sprzedaż

środa – Leżajsk targowisko obok Starostwa Powiatowego (w godz. 8-10),
czwartek – Żołynia plac targowy, sobota – Przeworsk Zielony Rynek,
poniedziałek – Grodzisko Dolne plac targowy, codziennie u producenta,
możliwość dowozu po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym.

REKLAMA PŁATNA

 Gmina
Grodzisko Dolne

NARODOWE ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

WÓJT GMINY GRODZISKO DOLNE

serdecznie zaprasza

**WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW GMINY
NA UROCZYSTOŚCI PATRIOTYCZNE,**

które odbędą się w dniu

12.11.2017r. (niedziela)

Program uroczystości:

- Godz. 10.00 - Zbiórka obok budynku Ośrodka Kultury
- Godz. 10.15 - Złożenie kwiatów pod Pomnikiem Wdzięczności „Żywią i Bronią” - Miasteczko
 - Przejście na cmentarz i złożenie kwiatów pod obeliskiem „Pamięci tym, którzy cierpieli i oddali swe życie za Ojczyznę”
- Godz. 11.00 - Uroczysta Msza Święta w intencji Ojczyzny w Kościele Parafialnym w Grodzisku Dolnym
 - Część artystyczna w wykonaniu uczniów z Zespołu Szkół im. prof. F. Leży w Grodzisku Górnym

sezamek
wszystko dla dzieci

GODZINY OTWARCIA
PN-PT 9:00-18:00
SO 9:00-15:00

sezamek
wszystko dla dzieci

U NAS KUPISZ!

- Łóżeczka ● Zabawki
- Pościelenie ● Art. szkolne
- Materace ● Akcesoria
- Foteliki niemowlęce
- Wózki

UWAGA!!!

Kupując wyprawkę dla niemowlaka powyżej **500zł**, oprócz rabatu **5%** otrzymują Państwo Rożek **GRATIS!**

ZAPRASZAMY NA ZAKUPY

(017) 24-25-890

Giedlarowa 278, 37-300 Leżajsk

www.sezamek-zabawki.pl

**WÓZEK
3W1**

**CENA
PROMOCYJNA**
1099zł
~~1199zł~~

**FOTELIK
9-36KG**

**CENA
PROMOCYJNA**
239,90zł
~~299,00zł~~

**ŁÓŻECZKO
ŻYRAFA**

**CENA
PROMOCYJNA**
249,90zł
~~299,00zł~~

104,90zł

**KARUZELKA
Z PROJEKTOREM**

139,90zł

**STOLIK EDUKACYJNY
ELEMENTONI**

79,90zł

**ZESTAW LEGO
POJAZD TERENOWY**

219,90zł

**LAKTATOR CANPOL BABIES
ELEKTRYCZNY**

28,90zł

**BIJELKA 260 ML
AVENT NATURAL**

31,90zł

**Kocyk Bobo Baby
2 SZT.**

13,90zł

**BODY DŁ. REKAW
RÓŻNE KOLORY I TROZJARI**

149,90zł

**POSCIEL DO ŁÓŻECZKA
6-ELEMENTOWA**

OBNIŻKA CEN

PAKIETY PROMOCYJNE DO WYCZERPANIA ZAPASÓW

5% RABATU
PRZY ZAKUPIE POWYŻEJ 500ZŁ